

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ У ДЗЕРКАЛІ ЗМІ:

**За повідомленнями
друкованих та інтернет-ЗМІ, телебачення і радіомовлення
18 лютого 2013 р., понеділок**

ДРУКОВАНІ ВИДАННЯ

- Як знайти компроміс, який розрубась гордіїв вузол недовіри один до одного?**
Анна Шевченко, "Голос України".....3
- О.Єфремов пообіцяв, що «більшовики» не застосовуватимуть силу для розблокування роботи парламенту: «Ми не підемо з кулаками, ми знайдемо інші, цивілізованіші, методи, щоб парламент запрацював. Цивілізовано — це законодавчий шлях, мають бути законодавчо виписані механізми покарання тих, хто заважає працювати вищому законодавчому органу».
- Заходи по одному** *Ольга Куришко, "КоммерсантЪ" (Україна)4*
- В п'ятницю лідери депутатських фракцій підприємляли останню спробу домовитися об відкритті другої сесії Верховної Ради VII скликання. Щоденні зустрічі керівників фракцій в кабінеті голови парламенту В.Рибачака почалися 5 лютого, після того як депутати від "Батьківщини", "Свободи" і УДАРа заблокували трибуну, вимагаючи введення в дію системи персонального голосування "Рада-3".
- Петро Порошенко: "Київ вартий м'яса"** *Інна Ведернікова, "Дзеркало тижня".....6*
- Ці, по суті, прості запитання, які дадуть читачеві змогу визначити місце будь-якого політика в системі координат, ставили П.Порошенка в глухий кут. І дратували. Що, у свою чергу, обурювало мене. Порозмовлявши, цілячись одне в одного з окопів трохи більше ніж півгодини, ми перервалися: у Порошенка була призначена зустріч із послом. Переступивши через емоції, я залишилася чекати, абсолютно чітко відчуючи, що й він розмову продовжувати не хоче. Проте ми продовжили. І відповіді знайшлися.
- Гражданский торг** *Юлія Рябчун, "КоммерсантЪ" (Україна)13*
- Законопроект про подвійне громадянство в Україні зареєстрував в Раді народний депутат Л.Миримський (внефракційний). В ньому пропонується надати громадянам України право на отримання іноземного громадянства з можливістю збереження українського паспорта. Іноземці, отримавши громадянство України, також зможуть зберегти паспорт своєї країни.
- Геннадій Москаль: "Через неспроможність міліції в суспільстві дедалі поширенішими стають настрої самосуду"** *"Дзеркало тижня".....14*
- Сьогоднішнє інтерв'ю з Г.Москалем — про причини різкого сплеску злочинності, нездатність міліції розкривати "культові" злочини, неписані правила, яких криміналітет перестав дотримуватися, а також про те, чого внаслідок усього цього можна очікувати в майбутньому.
- «Що найбільше здивувало нових депутатів у роботі Верховної Ради»** *Журнал «Кореспондент»19*
- Відповіді парламентських неофітів відображають внутрішній світ головного законодавчого органу країни. Виявилось, що зсередини Рада виглядає не менш деструктивною, ніж у політичних новинах.

ІНТЕРНЕТ-ЗМІ

Комуніст Ігорь Калетнік стверджує, що його соратники завжди голосують особисто <i>Телеканал новин «24»</i>	21
Політик додав, що для фракції КПУ питання персонального голосування давно вирішене.	
Син Президента має намір стати захисником всіх автомобілістів України <i>CommentsUA</i>	22
В.Янукович-молодший сподівається, що після реформування Федерація автомобілістів України представлятиме інтереси всіх водіїв країни. Про це перший віце-президент Федерації автомобілістів України В.Янукович заявив під час святкування двадцятиріччя організації в Національному палаці мистецтв «Україна».	
Юрій Стець: «Журналістика вражена "метастазами" загальної хвороби» <i>Обозреватель</i>	22
Ю.Стець – не лише член комітету з питань свободи слова, він також журналіст з чималим стажем роботи і солідним послужним списком. Тож питання йому знайомі та близькі. Питання, природно, торкаються ЗМІ та їхньої специфіки на українському медіа-ринку.	

БЛОГИ

Олександр Доній: "Повернення в Кіллбігс". Сорж Шаландон <i>корреспондент.net</i>	25
Коли ночував у Верховній Раді(під час чергування-блокування проти "кнопкодавства" разом з ударівцями) то захопив з собою книгу С.Шаландона. За ніч якраз і прочитав. Книга мегакрута як для українських реалій!	
Анатолій Гриценко: Дуже яскравий свідок! <i>pravda.com.ua</i>	25
Послухав сьогодні у суді допит свідка Зайцева. Для країни з нормальними судами – це були б кіно і вселенський скандал. Для нас, із судами Януковича – це драма і трагедія водночас...	

ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

Невідомі хакери атакують електронні скриньки опозиціонерів <i>5 канал, Час. Підсумки тижня</i>	26
Про жупел повторних виборів <i>"Студія "1+1", ТСН-тиждень</i>	28
Соратники Тимошенко продовжують боротьбу у Верховній Раді <i>ICTV, Факти тижня</i>	30
Справа Тимошенко була центральною подією тижня <i>ТВі, Сьогодні. Підсумки</i>	30
Огляд українських подій <i>УТ-1, Підсумки тижня</i>	32
Небывалое прежде решение <i>ТРК Украина, События недели</i>	33
Вадим Колесніченко: «Мені взагалі нецікаво, хто буде в другому турі виборів Президента» <i>Радіо Свобода, Суботнє інтерв'ю</i>	35
Володимир Дудка: "Рішення щодо стандартів, яким мають відповідати іноземні ліки при ліцензуванні ще не ухвалене." <i>Українське радіо, Порядок денний</i>	39

Як знайти компроміс, який розрубає гордіїв вузол недовіри один до одного?
Анна Шевченко, "Голос України"

Чергова нарада лідерів фракцій із **Головою Верховної Ради Володимиром Рибак**ом знову завершилася безрезультатно, і жодних домовленостей депутати не досягли. Виною відсутності хоча б якогось компромісного варіанта є недовіра один до одного. Хоча представники Партії регіонів пропонують різні шляхи забезпечити персональне голосування депутатів — підписати меморандум або лідерам фракцій особисто відповідати за натискання кнопок, опозиція не хоче вірити цим обіцянкам і вперто наполягає лише на одному: ввімкнути сенсорну кнопку. Тож блокування парламенту триває, і як надовго — не прогнозує ніхто.

Лідер фракції Партії регіонів Олександр Єфремов повідомив на брифінгу, що на нараді Володимир Рибак запропонував лідерам фракцій розглянути аж п'ять питань — не лише проект меморандуму щодо персонального голосування, підготовлений до підписання, а й перелік законопроектів для розгляду парламентом наступного тижня, текст заяви Верховної Ради щодо євроінтеграції, питання про постійні парламентські делегації у міжнародних структурах і про членство депутатів у комітетах. Серед інших пропозицій від «більшовиків» — голосувати раз на тиждень, у вівторок чи в четвер. Або щоб керівники фракцій особисто відповідали за персональне голосування депутатів.

Більшість пропонувала ще й такий крок: щоб перед початком пленарного засідання Голова Верховної Ради оголошував усіх відсутніх на пленарному засіданні парламентаріїв, а керівники фракцій забирали б їхні картки. Окрім того, щоб відсутнім депутатам не нараховувалася зарплата. Регіонали також запропонували розробити законопроект про механізми позбавлення депутатських мандатів тих обранців, котрі не ходять на пленарні засідання. А також призначити робочу групу для створення нової системи голосування «Рада-5» (бо, на погляд представників більшості, застаріли вже не тільки «Рада-3», а і розроблена «Рада-4») і запустити нову систему голосування в дію влітку. «Кнопка стає розмінною монетою у парламенті, — сказав лідер регіоналів. — Ми готові, зі свого боку, виконати процедуру персонального голосування, і як керівник фракції я готовий взяти на себе відповідальність за голосування депутатів».

Водночас О.Єфремов пообіцяв, що «більшовики» не застосовуватимуть силу для розблокування роботи парламенту. «Ми не підемо з кулаками, ми знайдемо інші, цивілізованіші, методи, щоб парламент запрацював, — запевнив Єфремов. — Цивілізовано — це законодавчий шлях, мають бути законодавчо виписані механізми покарання тих, хто заважає працювати вищому законодавчому органу».

Але опозиція не відступає від своїх принципових вимог, вимагаючи насамперед одного: увімкнути сенсорну кнопку на системі голосування «Рада-3». Учора вже висловлювалися думки, начебто у блокуванні роботи парламенту зацікавлена... сама Партія регіонів.

Арсеній Яценюк («Батьківщина») висловив думку, що більшість не хоче йти на реальні компроміси у перемовинах щодо розблокування роботи парламенту, бо закони, які пропонуються до розгляду в парламенті, не популярні не лише серед рядових людей, а і депутатів. Це, зокрема, закони щодо зростання цін і тарифів на електроенергію, про зменшення видатків держбюджету на соціальні потреби, бо потрібно отримати кредит МВФ, низка законопроектів щодо малого та середнього бізнесу.

Заступник Голови Верховної Ради Руслан Кошулинський, обраний від ВО «Свобода», вважає, що більшість не намагається знайти компроміс. Він порівняв ситуацію у парламенті з «вузлом» — хто хоче його розв'язати, той не шарпає за мотузки, інакше вузол іще більше затягнеться. І потім його можна лише перерубати. За словами Р. Кошулинського, опозиція хоче від більшості гарантій персонального голосування, бо політичні опоненти вже один одному не довіряють.

Пропозиції лідера фракції Партії регіонів О.Єфремова підписати меморандум та всім лідерам фракцій взяти на себе зобов'язання щодо персонального голосування депутатів, опозиціонери також не сприйняли, бо знову не побачили жодних гарантій. «Немає виходу із ситуації, немає чіткої гарантії за невиконані зобов'язання, які покарання понесе керівник фракції чи інший народний депутат, якщо він не виконає зобов'язання? — сказав Р. Кошулинський. — Одні декларації. Це тактичне затягування часу».

Лідер фракції «УДАР» Віталій Кличко наголосив, що персональне голосування є ключовим питанням, а інші пропозиції з боку більшості, зокрема, про меморандум — це лише відмовки, щоб «заговорити» це питання. «Наші опоненти роблять усе, щоб не розглядати питання про персональне голосування, — сказав Кличко. — Ми хочемо чітких задекларованих правил, щоб змусити кожного депутата виконувати свої функції, дотримуватися Конституції, приходити до парламенту і голосувати особисто».

У парламенті не припиняються розмови про позачергові вибори. І депутати, і юристи по-різному оцінюють можливість призначення дочасних виборів. Дехто стверджує: якщо сесія не була відкрита, то не почався 30-денний відлік. Інші стверджують, що відлік почався. Опозиція проти пропозицій Партії регіонів ухвалити новий виборчий закон, змінивши виборчу систему на суто мажоритарну. Олександр Єфремов вважає, що лише Конституційний Суд України може дати чітку відповідь на питання, чи є підстави для розпуску парламенту. Він наголосив, що це право, а не обов'язок Президента — підписувати чи ні відповідний указ. «Чи буде Президент використовувати це право чи ні, це право Президента», — зазначив Єфремов. Водночас і більшість, і опозиція дружно заявляють про свою готовність до позачергових виборів у разі їх призначення.

На вихідні депутати з фракцій «УДАР» залишилися чергувати в парламенті, блокуючи трибуну і президію парламенту.

Наступне засідання парламенту мало би відбутися 19 лютого. На 18 лютого призначено засідання погоджувальної ради лідерів фракцій. Однак як розгортатимуть події далі, залежатиме насамперед від політичних домовленостей.

Руслан Кошулинський, заступник Голови Верховної Ради:

«Коли двоє не довіряють одне одному, але мають жити під одним дахом, мають бути гарантії слів».

<http://www.golos.com.ua/Article.aspx?id=280985>

Заходи по одному

Ольга Куришко, "Коммерсантъ" (Україна)

Кампания оппозиции по введению в действие системы персонального голосования обрела угрожающие формы...

Первым о результатах переговоров сообщил председатель фракции Партии регионов Александр Ефремов. "Мы не договорились с оппозицией ни по одному вопросу. Они требуют одного: включить сенсорную кнопку. Люди борются за что-то, что не является реальностью", — заявил он. По словам Ефремова, на совещании Владимир Рыбак предложил руководителям фракций согласовать пять пунктов, необходимых для начала работы Рады. Первый из них политический — подписать предложенный ПР меморандум "О взаимодействии". Как известно, этим документом предлагается назначить днями голосований вторник и четверг и предоставить спикеру право блокировать карточки отсутствующих на заседании депутатов. Остальные пункты касались текущей работы: согласовать перечень первоочередных законопроектов и заявление Верховной Рады о европейской интеграции Украины, утвердить состав постоянных парламентских делегаций и правила перехода депутатов из одного комитета в другой.

В оппозиции действительно оказались не готовы обсуждать все эти вопросы до тех пор, пока не будет решен главный из них — о персональном голосовании. "Мы уже столько дней выстояли в сессионном зале и остаемся блокировать президиум дальше, пока не будет решена главная проблема парламентаризма — обеспечение персонального голосования и

ответственности каждого депутата за то, что он делает в зале",— заявил по итогам встречи лидер фракции УДАР Виталий Кличко.

Когда переговоры закончились, Владимир Рыбак в интервью парламентскому телеканалу "Рада" заявил, что в понедельник лидеры фракций снова должны собраться: "Я буду просить депутатов остановиться и начать принимать законы, которые нужны государству". Однако в тот же день стало известно, что заседание согласительного совета не состоится. В пресс-службе Верховной Рады сообщили об отмене мероприятия, не уточнив причины.

В руководстве Партии регионов потеряли надежду на положительный исход переговоров и начали подготовку к внеочередным парламентским выборам, заявили сразу несколько источников как в законодательной, так и в исполнительной власти. "Этот вопрос согласован. Если оппозиция продолжит блокировать трибуну, Президент распустит Верховную Раду. Внеочередные выборы будут целиком проходить по мажоритарной системе",— сообщил собеседник в Партии регионов.

Источники в ПР утверждают, что законопроект о введении в Украине мажоритарной избирательной системы уже готов, а обсуждение его содержания состоялось в минувшую среду в штабе партии на улице Липской. "Все документы на Липской, подготовку законопроекта курирует Александр Ефремов,— говорит источник.— Несмотря на блокирование, предпринятое оппозицией, в выигрыше все равно окажемся мы. Если парламент разблокируют, мы будем принимать нужные нам законы, не разблокируют — у президента появятся основания для объявления досрочных выборов, на которых мы, с учетом стопроцентной мажоритарки, точно получим большинство голосов". В Партии регионов подчеркнули, что если Верховная рада начнет работу спустя 30 дней, по истечении которых у главы государства появится право распустить парламент, президент сможет им воспользоваться в любой момент. И, как утверждают источники, скорее всего он им воспользуется. Якобы Виктору Януковичу предоставили данные, согласно которым победа "регионалов" неизбежна, и проведение выборов по мажоритарной системе позволит представителям ПР получить большинство в Раде.

Напомним, ст.90 Конституции предусматривает право президента распустить Верховную Раду, если на протяжении 30 дней одной сессии пленарные заседания не могут начаться.

"Если получится так, что еще неделю-другую парламент не будет работать, придется выходить на досрочные выборы, хотя мы этого не хотим,— заявил "Ъ" первый заместитель председателя фракции Партии регионов Михаил Чечетов.— При этом необходимо полностью зачистить политический ландшафт и ввести мажоритарную избирательную систему, потому что при нынешней системе конфигурация в Раде не изменится". Чечетов уверен, что в случае проведения выборов на мажоритарной основе "Партия регионов получит не 208, а 300 депутатов". "Изменения в закон о выборах внести несложно, это можно сделать сразу после того, как будет принято решение о перевыборах",— отметил он.

Заместитель Председателя Верховной рады Руслан Кошулинский (избран от партии "Свобода") назвал заявления о возможном роспуске парламента блефом. "Мы спокойно относимся к этим заявлениям, понимаем, что это мыльный пузырь и больше ничего...Чтобы изменить формат избирательного законодательства, за это нужно проголосовать. Соответственно, необходимо попасть в сессионный зал, но в ст. 2 закона о регламенте говорится, что пленарные заседания проводятся исключительно в этом помещении. В таком случае потребуется силовой вариант разблокирования сессионного зала, а это уже выходит за рамки",— возмутился вице-спикер.

Учитывая, что трибуна парламента была заблокирована 5 февраля, крайний срок, когда Верховная рада должна начать работу, истекает 6 марта. Если к этому времени народные депутаты не соберутся на заседание, Виктор Янукович уже 7 марта получит право досрочно прекратить полномочия нынешнего парламента. Таким образом, если указ о роспуске Рады будет подписан в этот же день, то с учетом 60 дней на избирательную кампанию внеочередные парламентские выборы могут состояться уже 6 мая. "Не исключено, что внеочередные выборы в Раду, если такое решение будет принято, состоятся в один день с выборами мэра столицы и Киевсовета. Ориентировочно в конце мая—начале июня",— сказал источник "Ъ" в ПР.

Впрочем, в такой молниеносный сценарий верится с трудом, поскольку депутатам как минимум необходимо будет изменить систему выборов, назначить их, а также определиться с датой голосования в столице. Кроме того, необходимо установить, в какую сумму обойдутся новые выборы. Следует отметить, что, по данным Центризбиркома, в октябре прошлого года они обошлись госбюджету более чем в 1 млрд грн.

Председатель парламентской фракции Партии регионов Александр Ефремов в пятницу опроверг подготовку к внеочередным парламентским выборам: "У меня нет информации, что на улице Банковой (в администрации президента.—"Ъ") даны указания готовиться к выборам. Мы к выборам не готовимся".

В оппозиции заявили, что готовы к досрочной парламентской кампании. "Мы победим! Только это будут не просто перевыборы народных депутатов! Такой политический кризис заканчивается как перевыборами парламента, так и президента",— заявил председатель фракции "Батькивщина" Арсений Яценюк. "Мы не боимся. Если нужны будут досрочные выборы, мы к ним готовы. Лучше новые выборы, чем невыполнение законов и такая Рада",— добавил Виталий Кличко.

Следует отметить, что для принятия изменений в закон "О выборах народных депутатов" необходимо минимум 226 голосов, тогда как во фракции ПР числится 208 народных депутатов. Чтобы получить недостающие 18 голосов, "регионалам" нужно заручиться поддержкой Компартии или внефракционных депутатов. Уже известно, что коммунисты, которые на выборах 2012 года не смогли провести в парламент ни одного депутата-мажоритарщика, не собираются поддерживать ПР. "Нужно полностью вернуться к пропорциональной системе выборов в парламент! Потому что так называемая мажоритарка — это украденные у народа деньги!" — заявил председатель фракции Компартии Петр Симоненко.

<http://www.kommersant.ua/doc/2129793>

Петро Порошенко: "Київ вартий меси"

Інна Ведернікова, "Дзеркало тижня"

Знайти ключ до Порошенка виявилось досить складно. Проблема в тому, що його публічний образ (багато в чому сформований іще за епохи Ющенка) розходиться з його сьогоднішнім відчуттям себе та істинним становищем усередині політичного процесу.

Якби ми були знайомі раніше, то, імовірно, було б легше віддати належне досвіду та можливостям Петра Олексійовича. Але це було б зовсім інше інтерв'ю. Однак наше незнайомство абсолютно несподівано дало можливість визначити його сьогоднішнє місце в публічній, а не кулуарній політиці. Хто він? Міністр? Спікер? Голова комітету? Мер Києва? Президент? Список амбіцій Порошенка можна продовжити. З ким він? Із владою? З опозицією? В яку гру грає? Які взагалі його цілі?

Ці, по суті, прості запитання, які дадуть читачеві змогу визначити місце будь-якого політика в системі координат, ставили Петра Порошенка в глухий кут. І дратували. Що, у свою чергу, обурювало мене. Порозмовлявши, цілячись одне в одного з окопів трохи більше ніж півгодини, ми перервалися: у Порошенка була призначена зустріч із послом. Переступивши через емоції, я залишилася чекати, абсолютно чітко відчуваючи, що й він розмову продовжувати не хоче.

Проте ми продовжили. І відповіді знайшлися. Подеколи досить чесні. Після чого вперше у своїй журналістській практиці я вирішила відмовитися від будь-якого структурування тексту інтерв'ю — смислового, логічного, стилістичного.

— *Петре Олексійовичу, ваша політична історія досить багата. Якщо спробувати підвести якусь проміжну риску — які її моменти вважаєте найбільш значимими для формування вашого світогляду, розуміння того, що таке політика?*

— Безперечно, за 15 років у політиці певні наївність і романтизм, які були присутні на самому початку, піддалися серйозним атакам з боку реальності. Перший момент — 1998 р. У країні вирувала економічна криза, але всі рішення здавалися мені простими й зрозумілими. У

2000 р. з'явилася надія застосувати свої знання на практиці. Я був заряджений досить серйозним потенціалом і відчуттям, що твої законопроекти перетворюються на конкретні результати. Це важливо для мене, бо категорично не вмію працювати на кошик. Я завжди повинен розуміти, що маю всі можливості вийти на передбачений результат.

Другий момент — 2004–2005 рр. І знову чітка переконаність, що від твоїх особистих дій залежить успіх спільної справи. Цілий ряд процесів, які відбувалися на той час, починаючи від народження незалежного телебачення і закінчуючи спробою створити зовсім нові журналістські стандарти, були новаторськими. Ми вперше пішли на публічну угоду про основи редакційної політики і створили канал чесних новин. При ударах з обох боків — і влади, і опозиції. Цілий ряд кроків з організації виборчої кампанії Віктора Ющенка та захисту її результатів також дозволили реально переконатися в ефективності дій.

Усе, що було після перемоги, я розділив би на два аспекти — політичний та економічний. У першому випадку справді залишився великий осадок і тотальне розчарування. Але саме в цей час формується справжня довіра людей до судів, міліції, податкової. Тому економічні результати вражають! Мінімальна пенсія в

2004 р. — 75 грн., а у 2005-му — 332 (!) грн. Розмір дохідної частини бюджету тільки за рахунок перекриття корупційних схем у номінальному вираженні був збільшений за два-три роки втричі (!). Україна отримує статус країни з ринковою економікою. З'являється реальний середній клас. Розмір іноземних інвестицій за три роки (2004–2006) набагато більший, ніж за всі попередні роки!

І головний особистісний урок: з виключно економічного експерта та професіонала я перейшов у розряд людей, для яких проблеми моралі, демократії, безпеки стали не менш важливою складовою, ніж економіка.

Третій момент — 2009 р. Непроста ситуація, в якій я опинився на посаді міністра закордонних справ. Розпал світової економічної кризи. Для всіх розвинених країн на перший план виходять власні інтереси, і думати про Україну ніхто не збирався. У нас не було візитів до Росії, Європи. Заморожено діалог зі США. А перед тобою завдання: початок демаркації придністровської ділянки кордону; розв'язання комплексних проблем із Росією щодо ЧФ і перехід до реального торговельного та економічного діалогу тощо. Ми багато чого зробили і багато чого могли ще зробити...

Проте в підсумку за 15 років перебування в політиці мені вдалося зберегти почуття, що, використовуючи свої знання, здібності й можливості, ти реально змінюєш ситуацію в країні. І це насправді унікальна на сьогодні позиція.

— Однак не настільки, щоб виключити досить прямі запитання, які лунають на вашу адресу. Петре Олексійовичу, то чи будуть все-таки вами зроблені якісь чіткі кроки стосовно власного позиціонування на політичній шахівниці? Ось білі — ось чорні. А де ви? З ким? Ваша фігуру не опізнано. Понад те, подібна невизначеність дуже заважає здолати той шлейф, який тягнеться за вами від часів Ющенка та розколу його команди, коли було чітко зрозуміло, де ви і з ким.

— Та побійтеся Бога! Відтоді минуло дев'ять років, і вся моя політична та громадська діяльність є переконливою відповіддю на технологію шлейфа, яку тоді намагалися нав'язати суспільству. Міф про ключову роль Порошенка в конфлікті Ющенка і Тимошенко був розвіяний усім подальшим розвитком подій. І моє усвідомлене рішення подати заяву про відставку, що було єдиним, — цьому підтвердження. А що ще могло більш переконливо довести, що я не тримався за посаду? Та весь наступний розвиток подій не дає приводу об'єктивному експерту говорити про шлейф!

Понад те, моя діяльність на посту міністра закордонних справ в уряді Тимошенко, так само як, я сподіваюся, і на посту міністра економіки в уряді Азарова, є доказом тези: для того щоб ефективно працювати, не обов'язково обмежуватися виключно мітинговою або лозунговою термінологією. Так, перебуваючи в останньому уряді, я частіше за інших міністрів голосував проти окремих рішень. Починаючи від бюджету і закінчуючи цілою низкою програм непрозорого розподілу грошей. Тобто щоразу на своєму місці я намагався діяти максимально

ефективно. І це вже не моя справа — визначати свій статус. Я перебуваю в опозиції до корупції, до злочинства, антиукраїнства... До схем, які намагається використати будь-яка влада. І я в союзі, вже вибачте за пафос, з Україною, її народом, із цінностями, на яких вихований і виріс. І, повірте, це не красивий спосіб втекти від вашого запитання. Бо іншої мотивації займатися політикою в мене просто не існує. І якщо ви вже вирішили застосувати аналогію із шахами, то я — гравець, а не фігура на дошці.

— *Гарно. Але все-таки дозвольте уточнити, якими ви граєте — білими чи чорними?*

— Гравець іноді ходить білими, а іноді чорними. Все залежить від партії.

— *Тому, напевно, й складається враження, що ви вибудовуєте свою політичну історію через постійні домовленості то з тією, то з іншою стороною. Ви не створюєте своєї, а на якийсь час примикаєте до якоїсь команди.*

— Чому ви вважаєте, що в мене немає власної команди?

— *Ну, можна, звичайно, припустити, що за мажоритарником Порошенком — армія...*

— Якщо буде потрібно, буде й армія. Бо я сповідаю принципи, які дозволяють мені жити в злагоді зі своєю совістю і не йти на компроміси з якимись політичними силами, на які змушені йти більшість політиків. І коли я приїжджаю до себе на округ, то відчуваю, що мою позицію поділяє більшість людей. А той факт, що, будучи самовисуванцем, отримав найбільшу кількість голосів у країні, вам не про що не каже? Те, що мої колеги й партнери одержали таку саму підтримку в регіонах, дає мені підстави припускати, що принципи, які я сповідаю, поділяє цілий ряд моїх однодумців.

Справді, це не виключає можливості моєї взаємодії з будь-якими політичними силами. Але я переконаний, що в умовах найжорстокішої економічної кризи і тих ризиків, які існують, країна має нагальну потребу в розширенні політичної платформи уряду, для того щоб діяти ефективно. З такими ж принципами побудови уряду, якими сьогодні послуговується влада, країна приречена.

— *Тобто ваш похід у міністри економіки — не компроміс, а взаємодія? І сьогоднішні переговори з опозицією з приводу мерства — теж?*

— Ви подасте це так, ніби я ходжу, умовно кажучи, до президента і прошу позицію міністра. Або ходжу до опозиції і теж чогось там прошу. Але ситуація з точністю до навпаки. Це мені запропонували ввійти до складу уряду. А я, зі свого боку, домовлявся про умови, які забезпечать ефективність моєї роботи на цьому посту. І саме тоді були обговорені умови — про інтеграцію в ЄС, про ставлення до вибіркового правосуддя, про стандарти й цінності, які має продемонструвати український уряд для того, щоб забезпечити результат поставлених переді мною завдань. Інше питання, що вони не були виконані. Аналогічна ситуація й щодо Києва. Немає самоцілі. Просто серед кандидатів, яких розглядає опозиція, є і прізвище Порошенко. Чи відмовиться Порошенко від цієї позиції, якщо це буде єдиний кандидат від опозиції, якщо опозиція ефективно діятиме для забезпечення перемоги? Ні, не відмовиться.

— *Тобто це вам була зроблена пропозиція з боку опозиції? Ким? Це важливо в контексті заяв того ж таки Анатолія Гриценка, що відкритого обговорення кандидатів не було.*

— Оскільки нині триває процес узгодження, то вважаю некоректним називати прізвища та політичні сили. Є пропозиції. Я ні до кого не набивався. Опозиція вільна сама визначитися, хто буде оптимальним кандидатом від команди. Якщо Віталій Кличко буде єдиним кандидатом від опозиції, я його, безперечно, підтримаю. Тобто існують дві позиції: "я прошу підтримати" і "я даю відповідь". Отже: я даю відповідь.

— *На чие запитання? Яценюка? Турчинова? Кличка?*

— Немає відповіді на це запитання. Є процес переговорів за взаємною ініціативою. Але — позитивне рішення забезпечить не просто узгодження єдиного кандидата, а перемогу в Києві. А також ефективні дії після перемоги, які дозволять підняти статус, рейтинг і повагу до опозиції.

— *Ого! Ну, це як мінімум заява воєначальника, який одним махом може повернути і рейтинг, і повагу до своєї армії, а не "однієї з кандидатур, що розглядаються". Петре Олексійовичу, а у вас немає думки все-таки її набрати — власну армію? Адже у вас був досвід створення "Солідарності", та й Партії регіонів зрештою...*

— Ні. Тому що принцип "два українці — три гетьмани" у процесі дій опозиційних сил переважає. Додавати туди ще одну партію на цьому етапі поки що неправильно.

— *Тобто ви все-таки в опозиції?*

— Я не з владою. І я без партії, бо ще не втратив надії на ефективність дій опозиції. І це мають бути не тільки гасла та блокування парламенту, а конкретні пропозиції альтернативи розвитку країни. У тому числі в парламенті. І якщо це входить у ваше розуміння опозиції, то я в опозиції. Але це не означає, що якийсь партійний або політичний проект виключений.

— *А поки що в групі Порошенка у ВР із п'яти депутатів справді є що запропонувати як альтернативу?*

— Немає групи Порошенка. Є ряд народних депутатів, які координують свої дії та готують важливі для країни закони. І їх істотно більше, ніж п'ять. Бо є депутати-самовисуванці та окремі депутати у фракціях, в основному опозиційних, які нас підтримують.

— *Тобто можливу втрату багнета — Олександра Домбровського — ви переживете? Ну, а якщо серйозно, то історія ж із подвійним дном. З одного боку, безпрецедентне рішення адмінсуду. З іншого — не менш інтригуюча історія проходження вашого соратника у ВР через голову пані Солейко. З допомогою того ж таки суду. За все треба платити, Петре Олексійовичу. І за невиконання обіцянок у тому числі. Особливо, коли даєш їх владі, яка формує більшість.*

— Що ж до обіцянок, то Домбровський уже зробив усі заяви — жодних домовленостей не було. Понад те, суд розглядав доказову базу обох кандидатів — і Солейко, і Домбровського, слухав свідків і виніс рішення перерахувати голоси. Але я не є учасником тих процесів, тому навряд чи повинен їх коментувати.

Стосовно останнього рішення. Суд завдав найжорстокішого удару по парламентаризму та всій системі суду. Порушено всі процедури та Конституцію. Гадаю, що судді не до кінця розуміють ту роль, яка їм призначена. Річ у тім, що це сигнал народним депутатам зі спробою: а) переслідувати за політичну позицію, б) залякати тих, хто залишився. Тобто виявилось, що в нас сьогодні суд вирішує, у якій фракції бути депутату і як йому голосувати...

— Знаєте, Інно, мені здається, що у вас створюється враження, ніби ми ходимо околясом. Ви чомусь переконані, що сьогодні ключова проблема України — це взаємовідносини влади та опозиції. І ви там шукаєте рішення. Проте проблема не в цьому. Проблема — у ризиках і загрозах, які стоять перед країною. Досить, догралися вже! І в економіці погано, і з безпекою проблеми. Усе — період розвитку вичерпаний. Уже набрано стільки боргів, убито економіку. Спільним популізмом знищені можливості і той потенціал, яким Україна володіла п'ять чи десять років тому. А ми все метушимося навколо поділу влади... А в цій ситуації необхідні тільки професійні та чітко вивірені позиції й підходи. Я не хочу бути крикливцем і згущувати барви, але в мене є відчуття, що становище, у якому ми опинилися, стратегічно небезпечне. І будь-яка влада, хоч би яка прийшла б, не здатна вирішити це сама.

— *Ви говорите про уряд технократів?*

— Можливо.

— *Але хіба це не питання відносин влади та опозиції? Вимушеного консенсусу еліт?*

— Називайте це як хочете. Але про корисність такої технології свідчить досвід цілої низки європейських країн. У нинішній ситуації влада мусила б запропонувати опозиції програму виходу з кризи шляхом створення уряду національної єдності. Це був єдиний можливий варіант ефективних дій після парламентських виборів. Принципи формування уряду мають бути іншими. Але цю можливість влада втратила.

Усе це я кажу для того, аби донести до вас і всіх тих, хто вимагає від мене якихось категоричних відповідей і позицій, що я аніскільки не перебуваю в парадигмі чорне-біле, влада-

опозиція. Я вважаю, що ключ лежить не там. І в мене є надія, що це очевидно вже не тільки для мене.

— *Що дає вам такі підстави для оптимізму?*

— Можливість цього року кардинально змінити ситуацію, підписавши угоду про асоціацію з ЄС. У кожному разі не можна її недооцінювати. Жорстка реалізація умов асоціації гарантовано приведе до пом'якшення існуючої економічної ситуації. Не можна сидіти між стільцями, маючи ворогів з усіх боків. Ми нібито даємо надію МС, що знайдемо якийсь формат. Але він у нас є — це зона вільної торгівлі! Для ЄС теж повинні бути чітко сформульовані наші конкурентні переваги — технологічні, структурні, енергетичні. Панове, от куди ми інвестуємо гроші і де збираємося нарощувати експорт... Але нічого такого не робиться і не формується в рамках роботи над угодою. Чи тільки владою? Ні. Ніким. Чи турбує мене це? Очевидно. І не тільки це. І політика стосовно судів, і бюджетна політика тощо.

— *Петре Олексійовичу, цікаво, кому ви зараз все це говорите? Про асоціацію, уряд технократів та ефективність? Є Янукович, який асоціюється не з Європою, а зі справою Тимошенко. Є опозиція, яка заявила ще до виборів, що ніякої відповідальності за ситуацію в країні ділити з владою не буде. Та й сьогодні Яценюк "готовий до дострокових виборів". І є Порошенко, котрий сидить і малює якісь сюрреалістичні картини.*

— Але ви ж самі хотіли зрозуміти, де я. Я вам відверто про це і розповідаю. Чому ви вважаєте, що я повинен завойовувати довіру Яценюка чи Януковича? Та це навіть у найстрашнішому сні не може бути сенсом мого життя! Я успішна людина. З усіх поглядів. Я створив найкращу компанію в Україні. Найбільш технологічну. Яка сьогодні, на жаль, змушена переважну частину своїх зусиль зосереджувати на зовнішніх ринках. І я відповідальний тільки перед своїми виборцями.

— *Ви вже дібрали слова, щоб пояснити своїм виборцям, чому не можете вплинути на ситуацію і виконати свої обіцянки?*

— Хто вам сказав, що я не можу вплинути? А хто тоді впливає? Опозиція? Чи влада сьогодні може щось провести через парламент?

Та якби результатом мого перебування на посаді керівника МЗС був тільки порятунок 150 життів, то вже не даремно. Уже вплинув! Якби на посаді міністра економіки єдиним результатом був тільки доступ наших виробників на зовнішні ринки або впровадження системи електронних торгів, то вже не соромно. Усе, що від мене залежало, я робив. І впливав, де міг. "Але, Господи, дай мені сили змінити, те, що я можу змінити, душевний спокій прийняти те, чого не можу змінити, і розум відрізнити перше від другого". І я вважаю, що це чесніше, ніж оперувати гаслами і лежати на печі, очікуючи, поки настане твій час.

— *Тимошенко — з розряду того, що ви змінити не в змозі?*

— Свою позицію я озвучив на другий день перебування на посаді міністра. Тимошенко була позбавлена права на справедливе правосуддя. Йдеться про систему вибіркового правосуддя. Вихід? Повинні бути голоси в уряді, які мають сміливість вимагати розв'язання цього питання на найвищому державному рівні і на переговорах в ЄС. Як робив це я.

— *Юлія Володимирівна своїм потрібна виключно як символ, прапор, що майорить десь там — високо. У в'язниці. Що вже й казати про членів уряду...*

— Тимошенко потрібна країні. А не опозиції чи Порошенку.

— *Як президент?*

— Як президент вона потрібна країні, якщо за неї проголосує народ. А не так, як будете вважати ви або я. Так само, як і будь-який інший політик у результаті чесних виборів дістане повноваження для реалізації своєї програми.

— *А Янукович потрібен країні?*

— Є істотні розбіжності між цілями, які декларуються владою, і її реальними діями. Але сказати, що це особливість тільки Януковича — ні.

— *Це основна проблема провалу реформ?*

— Та вони взагалі не робляться! Плюс підходи, приміром, "підняття" економіки. Давати гроші якійсь галузі — це що, підняття? Та ситуація має бути з точністю до навпаки. Тому що кожна така дія вбиває конкуренцію. Незалежно на що отримав — на енергозбереження чи пільги при сплаті податків. Податкова політика має бути спрямована на те, щоб вигравав конкурентну боротьбу той, у кого нижчі витрати, кращий менеджмент та ефективніше управління. А в нас виграє той, хто ближче до влади. До чого це призведе? До монополізації. У кожній конкретній галузі. А монополія випалює все підприємницьке середовище і блокує розвиток економіки на роки. А що відбувається в місцевому самоврядуванні? Лєвова частка повноважень вилучена. Все вирішує дядько-корупціонер у Києві. Та ж таки монополія.

— У ВР — маса законопроектів, які стосуються зміни системи управління в Києві. Опозиція пропонує знову об'єднати посади мера і голови адміністрації.

— Це конституційна вимога.

— Але це теж монопольне правління чотириголового мера-голови ради-виконкому-глави адміністрації! Ви взагалі знайомі з проектами Гануцака? Насправді, з Києва можна почати реформу державного управління. За вашим же принципом: спочатку — правила гри, потім — кандидат.

— Абсолютно з вами згоден. І років дванадцять знайомий з Гануцаком. Він пропонує голову адміністрації з функціями префекта — представника президента. А мер керує виконавчою владою і підзвітний раді? Нормально! Якщо ми до цього прийдемо, то справді принесемо користь столиці. У мене є власне бачення системи муніципального управління в країні, і в Києві зокрема. І вона буде презентована.

— Після того як ви станете мером — англійською королевою на півтора року?

— За цей час справді не можна зробити щасливим кожного, але дати відчуття, що жити полегшало — можна. Я не збираюся будувати систему під себе. І предметно готовий обговорювати всі законопроекти і можливі варіанти правил гри все-таки після того, як опозиція прийме рішення.

— Навіть якщо висуне в мери Кличка? Володимира.

— Мені невідомо про це. Але я поставлюся нормально до будь-якої об'єднаної кандидатури. Хоча, на мій погляд, Володимир Кличко є українською спортивною зіркою, яка ще не реалізувала весь свій потенціал у боксі.

— А ви не боїтеся розтратити свій потенціал на дрібниці, ставши мером? Чи це "аеродром підскоку"?

— У мене досвід роботи в 60-тисячному колективі, де величезна кількість дрібниць.

— Але тут ви диктуєте правила гри. А мерові правила гри визначить парламент. Точніше, провладна більшість, яку ви не контролюєте.

— Ну чому я повинен контролювати парламент? У мене з ним діалог. Наявність же політичного досвіду й авторитету передбачає, що я знайду аргументи, які захистять киян. Йдеться ж не про особистий інтерес Порошенка, а про 10 відсотків населення країни. Хто дозволить ігнорувати їхні інтереси?

— Та їх уже стільки років успішно ігнорують! І все ж таки Київ — це майданчик? У 2006-му ви заявили, що ще не достатньо компетентні для президента. А нині?

— Я вчуся. Київ же сам по собі настільки амбіційний і серйозний проект, що коли до нього ставитися з повагою, то він, як і Париж, вартий меси*.

— Тоді дозвольте ще одну паралель з королем, хоч і не з Генріхом Наваррським: вас нещодавно зарахували другим номером у рейтинг найбагатших народних депутатів. Як взагалі живеться українським олігархам сьогодні? Деякі експерти переконані, що ваша унікальна політична позиція — простий наслідок обережності бізнесмена, який намагається зберегти активи.

— Це рейтинг не багатства, а сплати податків. У парламенті є люди значно багатші за мене. І їх багато. Але вони податків платять менше. І я пишаюся тим, що є лідером. Подивіться

мою декларацію. Я прозорий і посідаю відповідальну державну позицію. А отже, маю моральне право вимагати того ж від інших.

Ну, а якщо про те, як живеться олігархам, то, як я уже сказав, — краще за рубежом.

— Скільки вам не повернули ПДВ? ІСД п'ять мільйонів заборгували.

— Я цього не коментую.

— А податок на прибуток на користь уряду, що бореться з кризою? За скільки місяців наперед ваші компанії заплатили?

— Не коментую. Я передав права управління відповідному фонду. Є "Рошен", і це його відповідальність. А так виходять подвійні стандарти. Я публічно стверджую, що я дистанційований від компанії і не працюю в її інтересах, а якщо і приймаю якісь рішення, то це ті, що стосуються стратегії розвитку, і відразу розповідаю про суди, заборгованості і переоплати. Я можу це знати і знаю. Але не коментую.

— Знаєте і не коментуєте. А от Сергій Львович тепер теж і знає, і не коментує той факт, що голова Адміністрації Президента володіє найбільшим телеканалом країни. Розділити бізнес і владу не вийшло.

— Ну, у мене вийшло. У лютому 2005 року я першим створив фонд, відкрив усю фінансову звітність і відійшов від бізнесу. І це моя політична позиція. І чи я винний у тому, що держава за ці роки не створила реального механізму, який би зобов'язав усіх інших вчинити так само? Просто в мене є певні правила. Я щоранку молюся. У неділю намагаюся відвідувати церкву. Знаєте, це величезна розкіш — говорити своїм дітям те, у що ти віриш. І жити так, як ти говориш. В остаточному підсумку, ну що мені треба? Я — людина, що входить у світовий Форбс, має компанію, яка показує виразні темпи зростання. Ну, здавалося б, займайся собою...

— І..?

— Просто впевнений, що без мене не вийде. Усе від тебе залежить. Така моя позиція. Мої батьки прості люди. В 90-ті з-під куль я вивозив їх з Бендер. Бандитам ніколи не платив... От у 99-му, кажуть, Порошенко був у СДПУ(о). Та ніколи я в цій партії не був! Я реально був першим, хто вивів людей і створив фракцію, зруйнувавши монополію СДПУ(о). Під загрозою для власного життя. Ви собі слабо уявляєте, що ми відчували в 2003 році, коли були арештовані родичі дружини, у в'язниці сидів 70-річний (!) директор заводу. Як з цим жити? Як спати? Отоді й з'явилася мотивація.

— Навіщо вам батько і син у політиці?

— Батька вмовив знятися. "Батя, Христом Богом молю... ти мені потрібен здоровим, живи сто років...". А син, так, балотується в облраду. Це його крок. Цей хлопець сам буде своє життя. Та зрозумійте ж ви, якби я хотів створити політичну династію, то він давно був би в парламенті. Але я б зіпсував сина або втратив. А так він сам використовує свій шанс.

— Хто використає свій шанс на президентських виборах?

— Я переконаний, що не можна вважати себе кращим за інших. Це можна тільки доводити. І якщо в тебе не виходить, то дай можливість спробувати іншим. Адже країна не може чекати. Світ за 20 років пройшов таку дистанцію, що збожеволіти можна від нашої відсталості!

— Це ви адресуєте Януковичу і Тимошенку?

— Насамперед, Порошенку. А якщо це адресується мені, то й усім іншим теж. Але я нікого не позбавляю права реалізації власної політичної стратегії.

— Єдиний кандидат від опозиції можливий?

— Сумніваюся. Але, у кожному разі, у другому турі кожен з вибулих має публічно закликати голосувати за представника опозиції. Якщо буде ефективна робота в цьому напрямі, то вже не так і важливо, підуть удвох, утрюх чи вчотирюх. Адже кожен щиро переконаний, що він переможе.

— А Тягнибок у другому турі?

— Якщо Україна вважатиме це можливим, то чому ні?

— А якщо влада вважатиме потрібним?

— Це вже технологія. Але народ мудріший.

— То ви можете виявитися в числі трьох або чотирьох?

— Якщо я повірю, що хтось зможе стати добрим керівником, то підтримаю його. Насправді всі пройшли хорошу дистанцію — і "Батьківщина", і УДАР, і "Свобода".

— Ну, а в парламенті сьогодні що? Чи так стомилися майбутні добрі керівники на виборах, що орієнтацію втратили?

— У парламенті поки що погано, тому й внутрішні конфлікти. Я не поділяю багато кроків опозиції, вони неефективні. Кажу про це прямо. А мені у відповідь знову, мовляв, усі ж знають, куди ти ходиш і навіщо. Але, хлопці, якщо йдеться про захист бізнесу, то знову б'єте не туди... Втім, цікаву дистанцію проходить Кличко. Логічний хід з персональним голосуванням. Хоча я й не вважаю, що блокування ВР — найефективніший спосіб пошуку спільних рішень, але в цьому разі він виправданий. Впроваджуються нові парламентські традиції персонального голосування. Це те, що в перспективі позбавить владу можливості ламати парламент через коліно.

Черговим же найближчим тестом на ефективність буде те, як опозиція спрацює щодо Києва. Дата виборів, система управління, єдиний кандидат.

<http://gazeta.dt.ua/internal/petro-poroshenko-kiyiv-vartiy-mesi.html>

Гражданский торг

Юлия Рябчун, "Коммерсантъ" (Украина)

Законопроект о двойном гражданстве в Украине зарегистрировал в Раде народный депутат Лев Миримский (внефракционный). В нем предлагается дать гражданам Украины право на получение иностранного гражданства с возможностью сохранения украинского паспорта. Иностранцы, получившие гражданство Украины, также смогут сохранить паспорт своей страны. "Двойное гражданство разрешено во многих других государствах. Полагаю, что мой законопроект поддержат фракции коммунистов и Партии регионов. Пункт о двойном гражданстве был в их предвыборных программах", — заявил Миримский.

Сейчас двойное гражданство в Украине является административным правонарушением и карается штрафом от 10 до 100 необлагаемых налогом минимумов доходов граждан (170-1700 грн). Конституция предполагает наличие единого гражданства, а закон "О гражданстве Украины" обязывает отказаться от украинского гражданства в случае получения иностранного. От гражданства своей страны обязаны отказаться и иностранцы, ставшие гражданами Украины.

Эксперты утверждают, что выявить наличие двойного гражданства крайне сложно. "Это возможно, например, если человек предъявит сразу оба паспорта на паспортном контроле или при выезде из страны предъявит паспорт с одним гражданством, а по возвращении — с другим", — заметил управляющий партнер юридической компании AstapovLawyers Андрей Астапов.

Лев Миримский, впрочем, убежден, что двойное гражданство принесет украинцам пользу: "Около 5 млн наших граждан находятся на заработках за границей. Многие получают там гражданство и вынуждены отказываться от украинского. Почему страна должна терять своих граждан? Второе гражданство может стать гарантией сохранения инвестиционной и банковской тайны или возможностью подтвердить свою связь со страной, которая является для вас духовной родиной, как, например, Россия для многих крымчан". По его словам, неофициально от 5% до 10% граждан Украины уже имеют паспорт другого государства.

В Институте стратегических исследований при Президенте эту статистику не отрицают. "Это результат агрессивной внешней политики соседних государств, в которую активно вовлекаются комплиментарные этнонациональные группы, — предоставление паспорта позволяет другой стране проводить среди них более активную культурную и информационную политику", — считает директор института Андрей Ермолаев.

Миริมський додає, що в разі прийняття закону власники іноземного громадянства зберігають і український паспорт, і зобов'язані перед нашою державою, включаючи можливість голосувати на виборах, платити податки і служити в армії. Введення подвійного громадянства підтримують і спортсмени. "Громадянство України підійшло б іноземним гравцям, які грають за нашу збірну, а від свого громадянства відмовлятися не хочуть. Нерідко наші хокеїсти, кар'єра яких розвивається за кордоном, змушені відмовлятися від українських паспортів", — повідомив заступник голови федерації хокею Вячеслав Завальнюк.

Між тим Ермолаєв вважає, що Україна поки не готова до подвійного громадянства, оскільки, на його думку, "подвійне громадянство розмиває права громадянина". Введення цієї процедури, вважають юристи, є складним і з правової точки зору. "Для цього необхідно вносити зміни до Конституції, що передбачає або проведення загальноукраїнського референдуму, або наявність в Раді конституційної більшості в 300 голосів", — вважає Андрій Астапов.

Представники парламентської фракції "Свобода", неодноразово висувалися проти введення подвійного громадянства, вважаючи, що це може дестабілізувати Україну економічно. "Подвійне громадянство збільшить потік мігрантів і послабить права українців. А ми поки не можемо економічно захистити себе і надати робочі місця всім українцям. Можливо, до цього питання можна повернутися пізніше, коли економічна ситуація в країні покращиться, але поки громадянство має бути одним", — заявив член комітету Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин Богдан Бенюк ("Свобода").

<http://www.kommersant.ua/doc/2129984>

Геннадій Москаль: "Через неспроможність міліції в суспільстві дедалі поширенішими стають настрої самосуду" *"Дзеркало тижня"*

Геннадій Москаль уже другу депутатську каденцію є першим заступником голови парламентського комітету з боротьби з організованою злочинністю та корупцією. А за сумісництвом — постійним головним болем для МВС. Експресивні заяви генерал-лейтенанта міліції у відставці тримають "у тонусі" керівництво МВС і показують звичайним громадянам, що коїться в головному правоохоронному відомстві країни.

Сьогоднішнє інтерв'ю з Г.Москалем — про причини різкого сплеску злочинності, нездатність міліції розкривати "культурні" злочини, неписані правила, яких криміналітет перестав дотримуватися, а також про те, чого внаслідок усього цього можна очікувати в майбутньому.

— *Пане Геннадію, нині дедалі частіше можна почути, що в Україну через розгул злочинності повертаються бурхливі 90-ті. Тоді справді були найскладніші часи?*

— На жаль, ні. Я уважно слідкую за станом злочинності в країні. З 2007 р. (відколи став депутатом) аналізую щорічні статистичні бюлетені, які надходять із МВС у Верховну Раду, крім того, можу оцінити ситуацію, спираючись на власний досвід. Найгірша криміногенна ситуація в Україні саме зараз, вона різко загострилася в останні роки. Так, ми пам'ятаємо гучні злочини, вбивства зі стріляниною й вибухами, що їх вчиняли на початку та в середині 90-х.

Але то були кримінальні війни організованих злочинних груп одна з одною. Тодішній міліції також чогось не вистачало — можливо, сміливості, сили волі, а хтось прямо казав: "Та що нам туди втручатися, хай самі одне одного перестріляють". Але на загальній злочинності ці війни тоді особливо не позначалися. Міліція розкривала крадіжки, затримувала гастролюючі групи, але не було стільки грабежів, розбоїв, убивств.

А те, що коїться в Україні зараз... Практично щодня збройні напади на АЗС та банківські відділення, власники ювелірних крамниць узагалі перетворюються на камікадзе. Неймовірно величезна кількість фінансових шахрайств, з якими правоохоронці нічого не

можуть зробити... Символи безпомічності та безпорадності міліції — резонансні злочини, які у всіх на слуху.

Нагадаю лише кілька. Згвалтування та вбивство десяти- та 11-річної дівчат у Севастополі в січні 2011-го. Шукати дітей почали лише після обурення в суспільстві, а до того міліція заявляла, що вони живі, просто втекли з дому, бо з неблагополучних сімей. Урешті-решт затримали місцеву жінку, яка нібито зізналася в убивстві через ревності, і швидко відрепортували про розкриття. В результаті підозрювану відпустили через відсутність доказів, а вбивця досі розгулює на волі.

Йдемо далі — затримання банди Дикаєва у вересні 2011-го поблизу Одеси. Це повне фіаско міліції, за яким спостерігала вся країна. Керівництво МВС чудово знало, що злочинці озброєні, бо їдуть на чергове вбивство, і кинуло на їх затримання невідготовлених співробітників. Двоє з них загинули, а бандити втекли. Подальший штурм готелю в Одесі зі стрільяниною та бронетехнікою, від якої дивом не постраждали сторонні люди, — це була якась розгубленість і неграмотність, що переходила в паніку...

Далі — розшук караванського стрільця Мазурка, над чим сміялася вся країна! Чи справа Павліченків, яка започаткувала в Україні цілий протестний рух. А все через дрімучий непрофесіоналізм при розслідуванні, коли не було проведено елементарних експертиз, що сплигло в апеляційному суді.

Нарешті, вбивство судді Трофімова в Харкові. Приїхав міністр, заявив на нараді, що вбивство пов'язане із заволодінням колекцією. І хоча всі оперативники знають, що ця версія хибна й не має підстав, ніхто вголос заперечити не наважується. Я особисто ходив на Броварський проспект у Києві, куди з'їжджаються продавці й покупці антикваріату з усієї України, питав колекціонерів (вони завжди підтримують між собою зв'язок), чи знали вони Трофімова. Ніхто ніколи про нього не чув, бо він займався колекцією хіба що на аматорському рівні. Вона не могла бути підставою для такого жорстокого вбивства. Я пропонував МВС свою допомогу в розкритті цього злочину, проте там відповіли — не треба... Убитих поховали в закритих трунах, а провладні телеканали туди навіть не виїжджали. Тиша й благодать! І таких злочинів, що не розкриваються, в кожній області ціла купа. Ситуація справді дуже й дуже погана — набагато гірша, ніж у 90-ті.

— Чому ж не розкривають цих злочинів?

— Дуже проста відповідь. Нагадаю трішки історії. Прийшов на зміну Кучмі Ющенко — і всіх начальників УВС позвільняли з роботи. Це була помилка, і я, як міг, намагався утримати професіоналів, співробітники це знають. Далі прийшов на зміну Луценку Цушко — і знову заміна всього керівництва. Змінюється президентська влада, призначають Могильова — поголовні звільнення в МВС. Стає міністром Захарченко — потихеньку (не одним махом) команду Могильова усувають з посад. Ці кадрові революції практично знищили професіональне ядро міліції. А злодії, розбійники, вбивці залишилися, їм байдуже, хто зараз при владі, оскільки вони не мають ніякого політичного забарвлення. Спитайте їх, хто зараз міністр МВС, то 90 відсотків не дадуть відповіді. Зате вони добре знають начальників райвідділів, на території яких "працюють" і котрим щомісяця треба носити данину.

То хто розкриватиме злочини, якщо професіоналів повиганяли, а на їхнє місце взяли вихідців із Донецької області? Біда в тому, що набір на керівні посади проводиться за принципом не професіоналізму, а земляцтва. Сьогодні я знаю в МВС тільки трьох людей, яких можна відправити на розкриття вбивства. Але в країні з 45-мільйонним населенням вони не витягнуть ситуацію.

— Ще одна прикмета часу — злочини проти представників правоохоронних органів і правосуддя.

— Так, причому кількість цих злочинів зростає саме з 2010-го, коли в Україні змінилася влада. Наведу порівняльну статистику за 2009, 2010 та 2011 роки, підготовлену Департаментом інформаційних технологій МВС.

У 2009 р. від злочинів потерпіли 1 тисяча 242 працівників МВС (із них 19 загинули), а в 2010-му — 1334 (43 загинули), тобто зростання кількості потерпілих — на 7,4%, а загиблих — аж на 126,4%. У 2011-му потерпілих працівників МВС — 1240 (34 загинули)...

...Статистики за минулий, 2012 р., на жаль, немає у зв'язку із введенням у дію нового КПК. На моє депутатське звернення надійшла відповідь за підписом міністра В.Захарченка, що МВС більше не здійснює формування інформаційно-аналітичного збірника, ці функції передані Генпрокуратурі. Коли ж я оприлюднив дані ГПУ, де зафіксоване безпрецедентне зростання кількості злочинів, особливо умисних убивств, МВС "розродилося" поясненнями, що, мовляв, у цифру про умисні вбивства включені і самогубства, і вбивства минулих років, і раптові смерті тощо. Але вибачте, хто й коли кваліфікував раптові смерті як умисні вбивства? Це ж повний абсурд! Тоді за логікою МВС є й планові смерті, чи як? А те, що в реєстр ввели злочини попередніх років, — взагалі повна маячня. Стаття 58 Конституції України чітко говорить, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. Тобто ті злочини, по яких були порушені кримінальні справи по старому КПК, не можуть переноситися в новий Реєстр досудових розслідувань. Туди вносяться тільки справи, що відповідають нормам нового КПК. Такий прецедент у нас уже був після 1991р., коли ми почали вести статистику заново, залишивши всі порушені за СРСР справи в минулому.

Тобто МВС і ГПУ самі заплуталися й не знають, що робити зі статистикою Єдиного реєстру досудових розслідувань.

До речі, про минулі злочини. На 20 листопада 2012р. ми залишили по старому КПК нерозкритими 2 мільйони 1 тисячу 608 злочинів — по них ще не закінчилися строки притягнення до кримінальної відповідальності. У тому числі 982 тисяч 881 тяжких і особливо тяжких злочинів, 6 тисяч умисних убивств, 11 тисяч 910 умисних тяжких тілесних ушкоджень. Ми залишили по старому КПК 30 тисяч 727 осіб, які знаходяться в розшуку або переховуються від слідства, і 8 тисяч безвісти зниклих громадян.

А взагалі, зростання злочинів проти правоохоронців та суддів — це дуже тривожний сигнал. У криміналітеті завжди були неписані правила, які трималися до останнього часу, — ніколи не чіпати працівників міліції, спецслужб і суду. Порушників карали самі лиходії, причому дуже жорстоко, аж до вбивства.

Пригадую, коли я працював у Чернівецькій області, в однієї судді вирвали сумочку. На ноги підняли всю міліцію, і за добу злодія затримали. Коли він дізнався, хто потерпіла, то сам повзав на колінах і просив вибачення. Для області подібне було надзвичайною подією, яку відразу брали на контроль. Сила тодішніх правоохоронних органів була, в тому числі, в системі контролю. Частина резонансних злочинів брав на контроль начальник УВС, котрий раз на тиждень заслуховував слідчо-оперативну групу, частину — міністр МВС України, далі — ЦК Компартії України, міністр МВС Союзу, ЦК КПРС, а частина злочинів була на контролі в генсека.

Розповім про один випадок зі своєї кар'єри, який може підтвердити колишній міністр МВС України Андрій Васишин (він тоді очолював Чернівецьке УВС). В одному з сіл Сокирянського району вбили секретаря парткому колгоспу. Він у неділю проводив рейд по колгоспних садах і затримав жінку, яка крапа яблука. Її чоловік підкрався ззаду й підрізав партійця ножом. У результаті той стік кров'ю. Оскільки йшлося про вбивство, пов'язане з розкраданням соціалістичної власності, злочин узяв на контроль особисто генсек Брежнев. То тодішній міністр МВС СРСР Щолоков зателефонував Васишину й сказав: "Даю три дні — або злочин буде розкрито, або партквиток і погони на стіл".

Мобілізували всю міліцію, в розслідуванні брав участь і я як керівник групи. І за три дні вбивцю затримали. Про що це говорить? Що тодішня система дисциплінувала: якщо не можеш розкрити злочин — іди геть, а на твоє місце прийдуть інші, котрі розкриють.

А що тепер? Скажіть, хоч один із резонансних злочинів береться на контроль урядом, прем'єр-міністром, адміністрацією президента чи особисто президентом? Ні. Більше того, робиться все навпаки — неспроможних, нездатних виконувати свої професійні обов'язки правоохоронців навіть заохочують.

Згадаймо те ж таки вбивство сім'ї Трофімова, яке сталося

15 грудня. Подібних злочинів не було за всю історію України! Вбивць не знайдено, а через п'ять днів, на День міліції, начальник Харківського УВС отримує генеральські погони! Ну як так можна робити?! Ти спочатку розкрий, а вже потім стоятиме питання про генеральське звання. Це ж плювок в обличчя і рідним убитих, і всім жителям Харківської області...

— *Чи не є подібні злочини елементами самосуду з боку ображених, котрі не змогли домогтися справедливості в органах влади й правосуддя?*

— У багатьох випадках — так. Правоохоронці та можновладці самі давно переступили всі писані й неписані правила. І це вже стає ганьбою для України на міжнародному рівні. Наприкінці 2011-го Європол фактично виступив проти запровадження безвізового режиму з Україною через неспроможність наших правоохоронців припинити наркотрафік кокаїну й героїну через Одеський порт. Була ж офіційна заява. При тому, що всім добре відомо — наркотики "кришує" саме міліція, а щоб припинити цю змичку криміналу й правоохоронців, потрібна політична воля влади. І дуже жорсткі заходи з відповідними змінами в законодавстві, без яких жодна країна в світі не подолала корупції.

Керівництво країни й МВС кажуть: "Є стаття про хабар, то що вам іще треба? Працойте". Але між хабаром і корупцією величезна різниця, якої ніхто вперто "не хоче" помічати. Візьмімо для прикладу представника найбільш корумпованої системи — даїшника. Якщо він узяв від водія неофіційних 100 гривень і пропив чи витратив на іграшку для дитини, то це простий хабар. А якщо зі 100 гривень 10 залишив собі, а 90 віддав далі по ланцюжку — начальнику ДАІ, УВС і так далі, аж до міністерства, — то це корупція.

Так ось, такі "общаки", що їх збирають від низу до верху, крім ДАІ, існують і в інших підрозділах МВС — службах по боротьбі з незаконним обігом наркотиків, по боротьбі з торгівлею людьми, економічною та організованою злочинністю, у дозвільній системі, яка видає дозволи на купівлю травматичної зброї кому завгодно під виглядом громадських організацій з охорони правопорядку та кордону. І хай нікого не вводять в оману так звані гучні затримання правоохоронців на хабарах. Беруть лише тих, хто подумав, що за теперішньої системи можна взяти й не поділитися. Того, хто задіяний у ланцюжку й віддає гроші нагору, ніколи не візьмуть, бо він здасть усю схему...

Що ж до елементів самосуду, то такі настрої стають у суспільстві дедалі поширенішими. Навіть у звичайних конфліктних ситуаціях, що не пов'язані з міліцейським "безпределом". Згадайте резонансний випадок у Красноармійську Донецької області минулого місяця, де місцевий житель, шахтар, забив до смерті гвалтівника, який напав на дівчину. Скоріше за все, це був маніяк, бо перед тим напав на ще одну жінку. А скільки таких нападів у місті було взагалі — дізнатися неможливо, бо там зараз, як у сицилійській мафії, — кругова порука й суцільне мовчання. То сьогодні для суспільства цей шахтар, а не міліція — національний герой. Через безвихідь, неспроможність міліції люди схвалюють, вважають героїзмом вчинки, які Кримінальний кодекс трактує як умисне вбивство при перевищенні заходів, необхідних для затримання злочинця.

Взагалі, робота правоохоронної системи дуже сильно залежить від рівня довіри до неї з боку суспільства. У світі є два головні способи розкриття злочинів, і ніхто не вигадав нічого нового. Перший — від злочинця до злочину. Його по-максимуму використовують у країнах із високою правовою та загальною культурою, а також високим рівнем довіри до правоохоронців. Поліція працює з населенням, переконує: "Якщо сьогодні ти пройдеш мимо, то завтра сам станеш жертвою. Якщо про злочин не повідомиш ти, то його можуть і не розкрити, а завтра злочинці прийдуть до тебе". Тому люди, побачивши щось підозріле, самі дзвонять у поліцію. Усі повідомлення аналізує відповідна служба, і якщо є підстави, підозрюваного беруть в оперативну розробку й виходять на скоєний ним злочин.

Інші країни, в тому числі наша, використовують протилежну схему — від злочину до злочинця, яка набагато важча. Бо населення ні в чому міліції не допомагає. Згадайте, скільки часу минуло, поки встановили особу Мазурка (та й то довелося обіцяти грошову винагороду). Живого його так і не затримали, тіло знайшли випадкові люди. Осіб, які допомагали йому

переховуватися й харчуватися, не встановлено. Це говорить про те, що між міліцією та суспільством — прірва. І сподіватися, що люди в майбутньому якось сприятимуть правоохоронним органам, не доводиться. Тому ці органи тим більше повинні бути професіональними, а не пускати кращих фахівців "під ніж".

— *Свого часу ви працювали заступником голови СБУ. Як вам недавній випадок із Развозжаєвим? Це нормально, коли іноземні спецслужби приїждять сюди й викрадають людей?*

— А перед тим був Абу-Сісі, якого викрали ізраїльські спецслужби, — це чітко встановлено. Нехай його підозрюють у тероризмі, але ж зробіть за законом. Адже Ізраїль є учасником Європейської конвенції про видачу правопорушників, так само, як і Росія. То для чого проводити ці спецоперації? І потім — що це за країна, яка дозволяє викрадати в себе людей? Де гарантія, що завтра не викрадуть будь-кого з нас? Повинна бути реакція на подібні речі. Крім того, Україна має й міжнародні зобов'язання, вона підписала Конвенцію ООН про статус біженців, виконання якої не може забезпечити. Тому й потрапила в "чорний список" країн, які біженці мають обходити десятою дорогою. Бо тут їх запросто можуть викрасти, запхати в багажник чи літак і вивезти в іншу країну. А наші спецслужби допомагатимуть цьому або заплющать очі.

— *Ви спілкуєтеся з Віталієм Захарченком?*

— Ні, була тільки одна спроба з мого боку. В Україні діє Закон "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю", за яким керівники УБОЗів є першими заступниками начальників УВС і підпорядковуються їм. А міністр зробив їх незалежними, підпорядкувавши Києву, що є грубим порушенням закону.

Я не хотів піднімати це питання на засіданні комітету, а написав Захарченку листа з проханням про зустріч для обговорення цієї теми. У комітет приходять клерки з МВС, які нічого без міністра вирішити не можуть, тоді як питання про підрозділи по боротьбі з оргзлочинністю назріли давно. Їхня частка в розкритті злочинів становить менше двох відсотків, потрібно розглянути доцільність їх існування або реформування. Однак ніякої відповіді я не отримав, і більше від мене спроб зустрітися з міністром не буде. Вважаю, що це заполітизованість з його боку — оглядка на адміністрацію президента, яка могла якось не так розцінити зустріч. Але, вибачте, — ми приречені жити в одній країні, і є речі, які слід вирішувати спільно — і владі, і опозиції. Крім того, міліція повинна бути поза політикою, це чітко написано в законі. Але, як заявив Могильов у Криму, міліція захищає інтереси тої політичної сили, яка перебуває при владі. Він сказав те, що є насправді, внаслідок свого, будемо казати, низького розумового рівня.

— *Якраз Могильова ви критикували набагато експресивніше, ніж Захарченка. Як оцінюєте професіоналізм теперішнього міністра?*

— Могильов увесь час щось говорив — здебільшого всіяку дурню, яка демонструвала його некомпетентність. А Захарченко мовчить, не з'являється на ТБ, не дає інтерв'ю, не робить заяв. Професіоналізм теперішнього міністра — це віддзеркалення роботи всієї міліції. Який піп, такий і прихід. Головне завдання нинішньої системи МВС — забезпечувати утримання влади, а боротьба зі злочинністю — другорядне. Згадайте, що під час останніх парламентських виборів увесь "Беркут" було стягнуто до проблемних округів. Тобто озброєних бійців спецпідрозділу кинули проти мирних акцій протесту, якими люди намагалися захистити свій політичний вибір. Зате на затримання кілерів Дикаєва відправили непідготовлених міліціонерів, які там і загинули. Чи потрібні більш красномовні докази?

— *Тобто очікувати, що криміногенну ситуацію в країні буде взято під контроль, не доводиться?*

— Абсолютно. Вона тільки погіршуватиметься...

<http://gazeta.dt.ua/LAW/gennadiy-moskal-cherez-nespromozhnist-miliciyi-v-suspilstvi-dedali-poshirenishimi-stayut-nastroyi-samosudu.html>

«Що найбільше здивувало нових депутатів у роботі Верховної Ради»
Журнал «Кореспондент»

Лицемірство колег, довічні пільги, відсутність конструктивної роботи – ось що вражає нардепів, які два місяці тому вперше потрапили як парламентарі до Верховної Ради, пише Христина Бердинських у №6 журналу Кореспондент від 15 лютого 2013 року.

Збори дивних людей, які не здатні на конструктивні дії, проте люблять застосовувати силу, – це одне з головних перших вражень про парламент народних депутатів, які вперше опинилися в цьому статусі.

Після двох місяців, проведених ними у Верховній Раді сьомого скликання, Кореспондент відібрав шість депутатів з різних фракцій, які вперше отримали в кінці минулого року мандат і зайшли в будівлю під куполом як народні обранці. Цим людям редакція задала два запитання: "Що справило на вас найбільше враження (позитивне і негативне), коли ви потрапили в парламент?" і "Як змінилося ваше життя після того, як ви стали нардепом?".

Відповіді парламентських неофітів відображають внутрішній світ головного законодавчого органу країни. Виявилось, що зсередини Рада виглядає не менш деструктивною, ніж у політичних новинах.

При цьому всі співрозмовники видання зазначили, що йшли в Раду ефективно працювати, а не отримувати гроші: до ВР вони заробляли як мінімум удвічі більше, ніж ті 14 тис. грн., які складають середню депутатську зарплату. Тому кожен з них певною мірою розчарувався в Раді – ефективно працювати "під куполом" надзвичайно важко.

Наталія Агафопова, фракція партії УДАР, 35 років, Київ. До обрання в парламент працювала податковим консультантом у компанії Nestle:

У роботі парламенту я очікувала конструктиву. Здавалося, що зайдуть дві третини нових людей і всі захочуть працювати. І я прийшла з тим самим бажанням. Але я розумію, що за нинішніх умов не можна нормально працювати. Як людина з абсолютно практичним складом розуму, яка прийшла з бізнесу і знає, як вибудовуються процеси і досягається ефективність, на жаль, я бачу, що блокування – це єдиний спосіб домогтися персонального голосування у Раді та змусити депутатів працювати.

Якщо казати про саму будівлю та атмосферу в Раді – я любитель мінімалізму, і мені у багатьох відношеннях близька японська філософія. Тому на мене цей сталінський монументалізм злегка тисне. А чисто по-людськи в сесійній залі, як на мене, дуже негативна аура. Особливо я це відчуваю, перебуваючи у Раді 24 години на добу. Я навіть принесла килимок для йоги, він у мене лежить під сидінням. Вечорами, коли в залі вже немає представників різних сил, я можу знайти хвилинку і позайматися.

Я не хочу бути причетною до типового, стереотипного депутатському корпусу. У мене немає прес-секретаря, численних помічників. І я сподіваюся, що тягар слави депутата мене обмине.

Оксана Калетник, фракція КПУ, 40 років, Київ. До обрання в парламент – член Нацради з питань телебачення і радіомовлення, співзасновник групи компаній FIM:

До обрання депутатом мені доводилося кілька разів приходити в парламент, і я при цьому завжди відчувала внутрішнє хвилювання. Ти йшов у місце, де кується доля країни. Це було, поки я перебувала по інший бік барикад. Тепер відчуття "під куполом" зовсім інші. Не відчувається, що серед усієї цієї кількості людей зібралось багато тих, хто внутрішньо переживає і вболіває за долю країни. Є відчуття, що кожен прийшов сам за себе, немає розуміння того, що повинна бути цілісність. Парламент – як ковдра з клаптиків: у депутатів немає бажання працювати спільно.

Ще неприємно вражає лицемірство. Свого часу, не будучи в Раді, я побувала на політичному ток-шоу і побачила, що під час ефіру всі лаються, а в паузах кажуть: "Ну, вибач, я ж тебе не сильно образив". У парламенті те саме.

Хотілося б підвищити ефективність роботи Ради. Наприклад, минулого тижня я спілкувалася із секретаріатом комітету [Калетник – перший заступник голови бюджетного

комітету] і кажу: "Що це за новина, коли за хвилину до початку засідання комітету приносять регламент і список законопроектів, які ми повинні сьогодні розглянути? Як можна за хвилину проаналізувати десятки законопроектів?". Мені відповідають: "Так завжди робили". Тоді зрозуміло, чому у нас приймаються недосконалі закони. На це потрібно хоча б п'ять днів. І з цієї точки зору добре бути новим депутатом – на комітеті мені не страшно сказати, що я чогось не розумію, і попросити пояснити.

Про особисте. Я завжди дотримувалася суворого розпорядку та режиму, починаючи від здорового харчування, розумового навантаження та завершуючи фізичними вправами. Але якщо раніше я могла кинути гостре слівце зопалу, то сьогодні я собі цього не дозволяю.

Андрій Пишний, фракція ВО Батьківщина, 38 років, Київ. До обрання в парламент – глава комітету партійного контролю партії Фронт змін:

Спочатку про хороше. У парламенті нарешті з'явилася справжня опозиція, у якої вперше за останні п'ять років спільні та зрозумілі для українського суспільства вимоги – персональне голосування, скорочення депутатських пільг і багато іншого.

Але з іншого боку, в нинішній Раді дуже багато бюрократії і дуже мало ефективності. Безліч нераціональних витрат. Наприклад, багато хто з депутатів влаштував масштабні ремонти своїх кабінетів, а от умови роботи співробітників секретаріату в регламентному комітеті [у складі якого перебуває Пишний] не викликають ніякої заздрості. Коли я вперше туди потрапив, на вулиці було 15 ° С морозу. Співробітники секретаріату, а це переважно жінки, сиділи біля масляних радіаторів у верхньому одязі. При цьому кошторис витрат ВР величезний, але напрями використання цих коштів – на санаторії, профілакторії, депутатські пільги – абсолютно неправильні. Або інший приклад: нещодавно спікер Володимир Рибак видав розпорядження – призначив премії за те, що депутати розподілили керівні посади в комітетах. Мені нарахували премію – 86% від посадового окладу – тільки за призначення мене першим заступником голови регламентного комітету. Це взагалі дивно. Я звик отримувати і виплачувати премії за хорошу роботу, а не за призначення на посаду. Від премії я відмовився.

Що стосується способу життя, сьогодні я намагаюся зрозуміти, де мій депутатський мандат може принести користь. Я хочу відкрити громадську приймальню в Інституті отоларингології, який піклується про людей з порушенням слуху [сам Пишний втратив слух кілька років тому], і відслідковувати все, що відбувається в цій сфері, – держзакупівлі і т. д.

Сергій Горохов, фракція ПР, 38 років, Луганськ. До обрання в парламент був гендиректором заводу Маршал:

У день відкриття Верховної Ради мене вразила масштабність, урочистість обстановки. Було внутрішнє хвилювання, як у студента, коли він іде на перші заняття до вузу. Але цього самого дня були і негативні враження. Мене вразив рівень деяких представників опозиції, які ще до відкриття парламенту влаштували бійку і почали щось кричати. Нам спочатку здалося, що вони кричать "Кучму геть", а насправді вони кричали "Тушку геть" і не пускали в зал двох депутатів [перебіжчиків – батька і сина Табалових], які написали заяви про вступ до фракції ПР. Вражає, що цим займалися представники опозиції, нібито налаштовані на європейську інтеграцію. Для початку їм потрібно було б повчитися у європейців політичної культури.

Далі пішло блокування трибуни, яке із самого першого дня є порушенням Конституції. Я багато років займався виробництвом, я людина конкретних справ, і, йдучи до Верховної Ради, хотів плідно працювати. А поки що цього не дають зробити.

Ще мене вражає, що представники опозиції, які блокують трибуну, сприймають це як шоу. Часом вони кажуть: щось вже нудно стало, давайте поштовхаємося. Це чистої води піар і робота на камеру.

Після обрання в Раду змінився мій робочий графік. Я живу між двома містами – Києвом і Луганськом. Відчуваю брак спілкування з родиною, тому весь вільний час намагаюся приділити близьким.

Ігор Швайка, фракція ВО Свобода, 36 років, Харків. До обрання в парламент працював юристом і приватним підприємцем:

Перше враження від парламенту – довгі заплутані коридори і безліч дверей. Також мені здається, що в Раді багато зайвих людей, які нічим не займаються, а лише приходять і йдуть з роботи.

Окрема історія з колишніми депутатами. Їх не повинна утримувати держава. Люди, які один раз відпрацювали в парламенті, не повертаються до нормального життя. Це одне з найголовніших вражень. Нещодавно ми були на прийомі з нагоди річниці ісламської революції в Ірані, я побачив там безліч колишніх нардепів, які тільки й роблять, що ходять на депутатські тусовки й уявляють, що їхнє політичне життя продовжується. Вони нічим більше не займаються, а держава їх утримує.

Найголовніша зміна в житті після того, як я став депутатом, – я менше бачу сім'ю. Дружина і діти в Харкові, а я тепер багато часу проводжу в Києві. Нашу фракцію поселили в готелі Україна. Там, звичайно, дуже гарні умови, але немає відчуття дому. Таке відчуття, що йдеш ночувати в гуртожиток.

Марія Матіос, фракція партії УДАР, 53 роки, Київ. До обрання в парламент писала книги:

За більш ніж 15 років держслужби мені неодноразово доводилося бути в парламенті, спілкуватися з чинними депутатами і з "верхівкою". Тому мова не йде вже про пізнавальні враження. А ось бойове, рукопашне хрещення я отримала з перших же днів. Деякі ексклюзиви нинішньої Ради – у жодному скликанні, здається, не було випадків, щоб депутатські чоловічі руки грубо поводитися з жінками-депутатами. А в цьому парламенті є такі сміливці, що й по руках колезі можуть дати, як це зі мною зробив Юрій Воропаєв [нардеп від ПР], коли я фотографувала його фортепіанне голосування за главу Нацбанку. У цьому депутатам від ПР немає рівних!

Є й обнадійливі враження. Не секрет, що тривалий час я без голосу [у Матіос проблеми з горлом і голосовими зв'язками], і щирі людські спроби колег з парламентського залу допомогти мене дійсно вразили. З порадами, пропозиціями, рекомендаціями підходили депутати з різних фракцій. Абсолютно всі, окрім комуністів. Так от я одному такому співчутливому регіоналу жартома прошепотіла: мовляв, якщо щось і може об'єднати нинішній парламент в пошуках нормального ритму роботи – це моє безголосся. Це жарт, звичайно.

Але найбільше враження – відсутність в парламенті критичної маси депутатів, які насправді хотіли б розгорнути Україну до цивілізованих правил політики.

<http://ua.korrespondent.net/journal/1502339-korrespondent-pershe-vrazhennya-shcho-najbilshe-zdivuvalo-novih-deputativ-u-roboti-verhovnoyi-radi>

Інтернет-ЗМІ

Комуніст Ігорь Калетнік стверджує, що його соратники завжди голосують особисто

Телеканал новин «24»

Політик додав, що для фракції КПУ питання персонального голосування давно вирішене.

"Це питання, яке сьогодні піднялося у нас було вирішено відповідно до вимог Конституції ще набагато раніше, кілька скликань тому назад", - додав він.

Нагадаємо, опозиційні нардепи вже 2 тижні блокують роботу Верховної Ради, вимагаючи персонального голосування.

УДАР має намір посилити блокаду ВР у ніч на понеділок.

Спікер парламенту Володимир Рибак впевнений, що на засідання Верховної Ради у вівторок збереться більшість народних депутатів.

http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?komunist_stverdzhuye_shho_yogo_soratniki_zavzhdi_golosuyut_osobisto&objectId=308526

Інформаційне управління Апарату Верховної Ради України

Син Президента має намір стати захисником всіх автомобілістів України

CommentsUA

Віктор Янукович-молодший сподівається, що після реформування Федерація автомобілістів України представлятиме інтереси всіх водіїв країни. Про це перший віце-президент Федерації автомобілістів України Віктор Янукович заявив під час святкування двадцятиріччя організації в Національному палаці мистецтв «Україна».

«Ми хочемо перетворити цю організацію на ефективний робочий механізм. Час виходити за рамки виключно автоспорту. В окремих напрямках будуть виділені соціальні проекти, які захищатимуть всіх автомобілістів країни. Ми розкриємо потенціал ФАУ, яка має стати впливовою організацією, що захищає інтереси кожного водія», - підкреслив Віктор Янукович-молодший.

«Автомобілісти - це цілеспрямовані люди, тому я розраховую на підтримку кожного в будівництві нової, самодостатньої, потужної федерації», - додав глава ФАУ.

Ініціативу розширити вплив автомобільної федерації у своєму відео-зверненні з нагоди святкування ювілею ФАУ підтримав і Президент України Віктор Янукович.

«Я підтримую ваші наміри перетворити організацію на потужний механізм, який захищатиме не тільки спортсменів, а й усіх автомобілістів нашої країни», - підкреслив Президент України.

Зазначимо, раніше ФАУ займалася переважно розвитком автомобільного спорту та організацією спортивних заходів.

Як повідомляли «Коментарі», Віктор Янукович-молодший очолив Федерацію автомобілістів України 16 січня 2013 року після відставки президента організації Богдана Новицького.

Цікаво, що згідно з офіційною декларацією про доходи Віктора Януковича-молодшого за 2011 рік, опублікованою на сайті Центральної виборчої комісії, перший віце-президент ФАУ не володіє жодним легковим автомобілем або іншими засобами пересування, хоча в переліку майна є гараж площею 20,5 кв. м.

<http://ua.comments.ua/money/195980-sin-prezidenta-maie-namir-stati.html>

Юрій Стець: «Журналістика вражена "метастазами" загальної хвороби»

Обозреватель

Юрій Стець – не лише член комітету з питань свободи слова (в ВР попереднього скликання він його очолював), він також журналіст з чималим стажем роботи і солідним послужним списком (зокрема, пан Юрій є генпродюсером 5-го каналу). Тож питання, які ставить "Обозреватель", йому знайомі та близькі. Питання, природно, торкаються ЗМІ та їхньої специфіки на українському медіа-ринку.

- Пане Юрію, Ваше ставлення до зареєстрованого у Раді законопроекту Княжицького-Томенка, яким пропонується зобов'язати теле- та радіокомпанії більш конкретно вказувати фактичного власника? Чим це допоможе глядачу / слухачу з одного боку та найманому працівнику з іншого? Аргументи Княжицького полягають у тому, що частоти, яке розподіляє держава – дороге задоволення, тому треба чітко знати, в чії руки вони переходять. Та хіба таке знання вбереже від неякісного чи упередженого контенту?

- Давайте для початку з'ясуємо: якщо мова йде про законопроект № 2074 від 23.01.2013, то цей документ ніяким чином не стосується ні глядача, ні найманого працівника, тому що більшість поправок до Закону України "Про телебачення та радіомовлення" визначають принцип, за яким працює регулятор (Національна Рада з питань телебачення та радіомовлення).

Наприклад, поправки до ст.25 стосуються підстав відмови у видачі ліцензії на мовлення, ст.42 окреслює можливість обмежень ретрансляції телерадіопрограм та передач з посиланням на чіткі умови, встановлені Європейською Конвенцією про транскордонне телебачення, поправки до ст.16 (звітність Національної Ради) покликані детальніше обґрунтувати прийняті

Національною Радою акти, в тому числі враховуючи практику Європейського Суду з прав людини.

Жодна з цих поправок не має відношення до забезпечення прозорості власності засобів масової інформації. Насправді в тіло законопроекту "зашили", для годиться, поправки щодо фізичних осіб, які є бенефіціарними (фактичними) власниками телерадіоорганізації, що дозволяє законопроекту мати красиву назву, але не більше. Прочитавши порівняльну таблицю, що знаходиться на сайті Верховної Ради, ви можете самі в цьому переконатись.

Між тим, це ніяк не стосується абсолютно логічної вимоги суспільства знати, хто є фактичними власником того чи іншого телеканалу чи медіахолдингу. Взагалі, це нормальна європейська практика, коли будь-хто з громадян може знайти в реєстрі інформацію про те, що та чи інша юридична структура належить тій чи іншій фізичній особі. А щодо глядача, думаю, йому байдуже. Про те, що канал "1+1" належить Коломойському, а "Інтер" віднедавна - Фірташу і Львовичіну, відомо всім. "5 канал" - Порошенку, СТБ, Новий, ICTV - Пінчуку. Думаєте, це якось впливає на перетікання глядацької аудиторії?

- Як би Ви охарактеризували українське законодавство, котре регулює діяльність медіа? Які з законів морально застаріли та потребують якнайскорішого оновлення?

- Процес вдосконалення законів є нескінченним, і не тільки тому, що того вимагає час, а тому, що законопроекти пишуть люди, і ми маємо бути свідомі того, що всі похибки і ризики врахувати під час написання закону неможливо. Останній приклад - закон "Про доступ до публічної інформації". Закон необхідний, затребуваний, між тим ухвалений лише два роки тому, він вже потребує доопрацювання. Це ж стосується і інших законодавчих актів, які регулюють діяльність ЗМІ. В цьому парламенті достатньо досвідчених медійників, яким до снаги якісно змінити і закон "Про інформацію", і інші закони.

- Про цей закон має наступне запитання. Пригадується, як наприкінці 2010-го – початку 2011-го опозиція (зокрема, в особі Андрія Шевченка, одного з авторів законопроекту) пишалася прийняттям закону "Про доступ до публічної інформації". Минуло більше двох років – як би Ви оцінили дієвість цього закону?

- Як я вже сказав вище, закон - на часі. І група авторів може пишатися цим здобутком. Так само я вже говорив вище, що будь-який закон можна покращувати безкінечно. Інше питання - культура виконання законів і Конституції України. На жаль, її просто немає. Думаю, журналісти можуть вам розповісти про багато прикладів порушення закону "Про доступ до публічної інформації" високопосадовцями з Адміністрації Президента України чи головами районних рад. Допоки виконувати закони не навчаться політики, вимагати цього від звичайних громадян марно. Думаю, зайве нагадувати історію з порушення Конституції депутатами в частині персонального голосування.

- З приводу друкованих ЗМІ. Той таки Андрій Шевченко наголошував на необхідності роздержавлення преси, підкреслюючи, що ситуація, коли державні органи виступають засновками ЗМІ, є спадком з радянських часів. Наскільки зараз подібне питання видається Вам нагальним та у який спосіб його можливо розв'язати?

- Я так само є прихильником роздержавлення преси, оскільки, як правило, видання з державною, муніципальною, комунальною формою власності, по-перше, перетворюються на агітаційні листки по облизуванню мера, губернатора, президента, по-друге, не здатні забезпечити якісну господарську діяльність видання, навіть в частині забезпечення гідної зарплатні. Яким чином це можливо зробити? Можна проаналізувати з запропонованих законопроектів, що зареєстровані у Верховній Раді. А от чи на часі... знаєте, є відчуття, що ми знову повернулися в радянські часи. Давайте спробуємо змінити їх, тоді поговоримо і про спадки.

- З приводу Інтернет-ЗМІ. Цей сегмент медіа-ринку і досі є нерегульованим, статус Інтернет-видання не окреслений законодавством. Коли можуть бути здійснені кроки з виправлення даної ситуації?

- Дивлячись, що ви маєте на увазі, коли говорите про врегулювання інтернет-середовища. Як на мене, не треба втручатися, а тим більше контролювати те, в чому не

розбираєшся. Будь-яка держава - це соціум, який живе за своїми законами, інтернет - це теж певний соціум, він теж живе за своїми законами. Якщо не брати до уваги спроби обмежити доступ до порносайтів, порушення авторського права, сплати податків, посягання на честь і гідність, що і так є врегульованим, тоді що залишається?

Змусити інтернет-видання реєструватись за принципом офіційних ЗМІ? Ок. Але це не обмежить авторів (блогерів), в тому, що вони пишуть? Інтернет - це конкретний автор, з конкретним ім'ям, якого або читають, або ні. Будьте свідомі того, що журналіста Віталія Портнікова в соцмережах читають більше, аніж найтиражованіші друковані видання. І жодним законом ви не вплинете на те, що він пише в себе у Facebook чи Twitter.

- Колись, зокрема, у часи "раннього Ющенка", була вельми популярна ідея "громадського телебачення". Чи можна вважати, що за нинішніх реалій цю ідею поховано?

- Якщо бути відвертим, то цю ідею як раз було поховано ще за часів Ющенка. Тому, що тоді це було на часі, необхідно і затребувано, як логічне продовження спроб створити громадянське суспільство. А зараз створення суспільного телебачення - це смішно. Навіщо воно хлопцям з бітами, які керують державою. Вони вже й так не раді з того, що голосували за Закон "Про доступ до публічної інформації". Тому, думаю, до розмов про створення суспільного телебачення ми маємо повернутися за часів "пізнього" Януковича.

- Чи погоджуєтесь Ви з тим, що зміни до закону "Про інформацію", які набули чинності в травні 2011 року, створили значні проблеми для іноземних ЗМІ? Початкова ідея – урівняти в правах вітчизняні та іноземні ЗМІ – вилілась у складнощі з акредитацією для іноземних журналістів. У який спосіб можна виправити цю ситуацію?

- Вочевидь, в Україні має діяти єдина прес-карта, як для наших, так і закордонних ЗМІ. Це б зменшило клопіт і для журналістів, і для органів державної влади. Але тільки за умов, що подібну прес-карту буде видавати неурядова організація - Медіа профспілка, Спілка журналістів України. За інших обставин інститут єдиної прес-карти перетвориться на інструмент боротьби, розподілу на своїх і чужих, наявність лояльних і нелояльних до влади засобів масової інформації.

- Яка, на Вашу думку, найголовніша проблема українських мас-медіа: а) потреба виживати за рахунок джінси?; б) низький професіоналізм та безвідповідальність журналістів?; в) тотальне пожовтіння ЗМІ і домінуючий інтерес – як каже Віктор Шлінчак – до трьох "с": смерті, сексу та скандалу?; г) інше?

- Причина ніколи не буває одна. До перерахованих вами можу додати залежність журналістів від влади й засновників, нестабільну економіку, як наслідок, невеликі зарплати, неналежне технічне забезпечення. Мова не про "1+1" і "Інтер", а про сотні газет, телеканалів, радіостанцій по всій Україні. Їх справді багато, цих причин. Про чимало з них ми говорили в цьому інтерв'ю, наприклад, вади законодавства. Журналістика - це частина великого українського організму, і зрозуміло, що за умови метастаз жоден з органів бути здоровим не може.

- Чи є справедливим пониження "Репортерами без кордонів" положення України у Всесвітньому рейтингу свободи слова на 10 позицій. (Наше місце 126 з 179 можливих – між Алжиром та Гондурасом). У нашій країні діють ЗМІ, які віднесені до опозиційного спектру. Чим зумовлене таке падіння?

- Мені, як українцю, прикро визнавати такий стан речей, але стан свободи слова в нормальному суспільстві не визначається наявністю чи відсутністю опозиційного інтернет-видання чи телеканалу. Складно заперечити фактам: минулого року в Україні були зафіксовані десятки випадків побиття журналістів, сотні випадків перешкоджання діяльності журналістів, в Україні одне за одним закриваються видання, постійно чути відлуння демаршів журналістських колективів, на яких чиниться тиск з боку влади напряму або опосередковано через засновників.

Будучи минулого року головою Комітету ВР з питань свободи слова та інформації, можу стверджувати: це задокументовані факти, а не порожні розмови. Факти, про які я говорю, так само фіксують і закордонні неурядові організації. Ще раз кажу: прикро, але треба визнати, за ці останні 5 років 2012-й є найгіршим щодо ситуації зі свободою слова.

<http://obozrevatel.com/interview/42936-stets-zhurnalitika-vrazhena-metastazami-zagalnoi-hvorobi.htm>

Блоги

Олександр Доній: "Повернення в Кіллібегс". Сорж Шаландон *кореспондент.net*

Коли ночував у Верховній Раді(під час чергування-блокування проти "кнопкодавства" разом з ударівцями) то захопив з собою книгу Соржа Шаландона.

За ніч якраз і прочитав.

Книга мегакрута як для українських реалій!

Шаландон-француз, але книга присвячена Ірландії. Ще вірніше-останньому етапу боротьби ІРА за єдність острова.

Українцям вартувало б знати більше про історію інших європейських народів, що виборювали свою Незалежність.

Історія ірландської боротьби не менш трагічна і героїчна , аніж українська.

І надто багато паралелей.

Там і Великий Голод.

Там і колосальна еміграція.

Там і втрата національної мови багатьма автохтонами.

Там і заселення споконвічних земель переселенцями.

Там і сильна і ворожа метрополія.

Але книга вже про інший період.

Про період збройної боротьби після виокремлення Північної Ірландії з тіла острова.

Про боротьбу.

Про конспірацію.

Про виховання.

Про народну підтримку.

І про зраду...

Насправді книга присвячена викриттю зради.

І опису того як зрада поступово хробаком зжирає зсередини.

Тому паралелей з Україною ще більше.

І прочитавши книгу, доводиться ще більше шкодувати, що в Україні в 1991 році не вистачило сил на ЛЮОСТРАЦІЮ...

P.S.A книгу Соржа Шаландона "Повернення в Кіллібегс" наполегливо раджу почитати.

<http://blogs.korrespondent.net/celebrities/blog/olesdoniy/a98938>

Анатолій Гриценко: Дуже яскравий свідок! *pravda.com.ua*

Послухав сьогодні у суді допит свідка Зайцева. Для країни з нормальними судами – це були б кіно і вселенський скандал. Для нас, із судами Януковича – це драма і трагедія водночас...

Спробую узагальнити звідчення Зайцева:

- він сам особисто по справі нічого не знає, не бачив, не був свідком, з Юлею Тимошенко не знайомий;

- те, що він зараз розкаже – усе зі слів Кириченка, який з ним поділився під час однієї розмови, до того ж "у стані сильного алкогольного сп'яніння";

- Кириченко раніше був наркоманом, його дружина теж, він ще й сестру і брата підсадив на наркотики;

- свідок не зміг пояснити, чому на допиті у травні минулого року прізвище Тимошенко він взагалі не згадував; чому називає її зараз – зі слідчим (прокуратури) вони "порадилися";

- насамкінець свідок розкрився повністю, коли визнав, що навіть на сьогоднішній суд він приїхав не сам по собі, а його зустрів десь на вулиці, привіз на своїй машині й супроводив до зали засідання...представник обвинувачення, слідчий прокуратури, навіть пальцем на того вказав і прізвище назвав!

Сьогоднішнє засідання завершено. Далі буде. Очевидно таке саме...

<http://blogs.pravda.com.ua/authors/grytsenko/511e56a57416c/>

Телебачення і радіомовлення

Невідомі хакери атакують електронні скриньки опозиціонерів

5 канал, Час. Підсумки тижня

Тетяна ДАНИЛЕНКО, ведуча: Чи переконає Генпрокуратура світову спільноту в обґрунтованості нових звинувачень на адресу Тимошенко – стане відомо уже найближчим часом. Зокрема і за підсумками прийдешнього саміту "Україна-ЄС". Поки що більш переконливо в очах Заходу виглядають опозиціонерка та її колишні підлеглі. Вслід за міністром економіки її уряду Данилишиним та чоловіком Олександром Тимошенком цього тижня політичний притулок отримав Валерій Іващенко. У Данії повірили, що в Україні колишнього в.о. міністра оборони схиляють давати свідчення проти Тимошенко і йому знову загрожує тюрма. Загроза кримінального переслідування нависає і над ближчими соратниками експрем'єрки. Генпрокуратура активно цікавиться, яким коштом Григорій Немиря фінансує її піар у західній пресі. Активний інтерес з'явився в результаті випатрошення електронної скриньки політика невідомими хакерами. Доступне в Інтернеті і особисте листування доньки Тимошенко Євгенії. Але якщо досі невідомі лише викидали в мережу вміст електронних скриньок, то цього тижня зі штабних e-mail опозиції почали надходити фальшиві листи. Чи то жертвою, чи то активним учасником спецоперації з брехливими повідомленнями на днях стала авторитетна інформагенція УНІАН, якою користується більшість українських ЗМІ.

Олександр АРГАТ, кореспондент: Що б ви подумали про політика, який запевняє, що за ним стежать співробітники СБУ переодягнені у ведмедів? Напевно, як мінімум посміхнулись би. А можливо, і засумнівались би у його адекватності. Проти Сергія Власенка цього тижня було засновано витончену технологію дискредитації опозиційного політика. Спочатку нібито від його імені подали сфальшоване повідомлення у провідному інформаційному агентстві України. А потім для підкріплення результату фальшиві повідомлення зі скриньки співробітників прес-служби "Батьківщини". На сайті УНІАН досі висить неправдива новина. 11 лютого тут з'явилися ще два сфальсифіковані повідомлення від опозиції. Редактор сайту УНІАН Роман Романюк чергував у вечір, коли ці новини надрукували на сторінці. Каже, їх розмістили за наказом згори люди, яких спеціально призначили в редакцію для виконання подібних замовлень. Припускає, мішенню були навіть не політики, а репутація самої агенції.

Роман РОМАНЮК, редактор сайту УНІАН: "Шеф-редактор агентства Ганницький зібрав колектив і сказав, що він так не може більше, він особисто давав наказ зняти ці новини про Власенка і про Кужель. Їх зняли, але потім за наказом зверху їх поновили і вони досі стоять на сайті. З цього робимо висновок, що накази про публікацію цієї новини ідуть навіть вище від шеф-редактора агентства".

Олександр АРГАТ, кореспондент: Інформаційна спецоперація організована невідомими не обійшлась без участі хакерів. Хтось зламав скриньку прес-секретаря Григорія Немири Наталії

Лисової. З неї журналістам розіслали фальшиве спростування вже від імені прес-служби "Батьківщини". Раніше Сергій Власенко заявляв про злом і його пошти.

Сергій ВЛАСЕНКО, народний депутат, "Батьківщина": "Питання приватності я забув уже давно. Тому що я розумію, що моя пошта моніториться, мої телефони прослуховуються".

Олександр АРГАТ, кореспондент: Кілька місяців тому було зламано поштові скриньки ще двох людей з оточення лідера "Батьківщини" – Григорія Немирі та Євгенії Тимошенко. Сергій Власенко запевняє: автори сайтів з оприлюдненими листами – nemyrialeaks та zhuzhaleaks – вдалились ще й до фальшування. Поміж правдивими листами вставили сфабриковані – з рахунками на оплату західних піарщиків та лікарів. Нині сайти закриті правоохоронцями однієї із західних країн. Їх зареєстрували від імені людини, яка навіть не здогадувалась про це.

Сергій ВЛАСЕНКО, народний депутат, "Батьківщина": "До мене подзвонила людина, яка представилась цим прізвиськом. І чоловік сказав: так, я дійсно займаюсь бізнесом пов'язаним з інтернет-технологіям, тому, скоріше за все, це мене згадують, але я не маю жодного відношення до цього".

Олександр АРГАТ, кореспондент: Дедалі частіше хакерів натравляють і на журналістів та громадських активістів. Невідомі отримали доступ до скриньок Мустафи Найєма та Сергія Лещенка. Виявили втручання у корпоративну пошту в українському представництві Transparency International. Про те, що від їх імені розсилались абсурдні заяви, дізнались після обурених відгуків деяких адресатів.

Дмитро ДЕМЕНСЬКИЙ, асистент ГО Transparency International: "Тема сланцевого газу. Проти Shell, проти розробки газових родовищ. Всім народним депутатам було зроблено розсилку".

Олександр АРГАТ, кореспондент: В Україні таке втручання карається законом. Це порушення таємниці листування. Та правозахисникам невідомі випадки покарання когось за цією статтею. Самі українці не поспішають писати заяв до міліції. Та й фахівців, які б могли спіймати за руку хакерів, майже немає. Експерт центру політико-правових реформ Олександр Банчук звертає увагу на порушення з боку самих правоохоронців, які на основі матеріалів оприлюднених хакерами порушили кримінальну справу проти Григорія Немирі.

Олександр БАНЧУК, експерт центру політико-правових реформ: "Викинута в Інтернет нібито його переписка з його контрагентами англійськими. Це є порушення його права на приватність, його права на приватне життя. То вся інформація, навіть якщо було почато кримінальне провадження за цим фактом, все, що буде далі отримано, воно відповідно до КПК повинно бути визнано судом недопустимим. І органи розслідування нічого не можуть зробити в цій справі".

Олександр АРГАТ, кореспондент: Провідний світовий фахівець з безпеки інформаційних систем українець Володимир Безмалій запевняє: зламати можна будь-кого, все залежить від ціни. Та все ж дотримання правил інформаційної безпеки може ускладнити задачу для хакерів. Необхідно користуватись ліцензійними програмами та платними антивірусами. Лише вони виявлять зловмисну програму, що передаватиме паролі, які ми набираєте на клавіатурі. Якщо і використовувати безкоштовні поштові сервіси, то хіба що Google та Microsoft. Пароль має складатись щонайменше з 10 знаків: цифр, великих та маленьких літер. Варто використовувати і підтвердження доступу до пошти через SMS. Безкоштовний Wi-Fi – зона ризику. Там всі паролі передаються через відкритий канал.

Володимир БЕЗМАЛІЙ, експерти з питань безпеки інформаційних систем: "Ну хорошо, взламывают политика. А теперь такой вопрос: а неужели эти политики не понимают, что их будут ломать? А если понимают, почему они ничего не делают? Где в конце-концов служба безопасности соответствующих политиков либо соответствующих партий? А есть ли там специалисты по информационной безопасности? И теперь самый глупый вопрос: а сколько платят этим специалистам?"

Партія "УДАР" планує посилити блокування трибуни Верховної Ради

Катерина КЕЛЬБУС, ведуча: Зо два десятка ударівців планують залишатись на цю ніч у Верховній Раді. Депутати не виключають, що провладні сили можуть спробувати реалізувати силовий сценарій звільнення трибуни. Тож планують посили блокування. Про таке "5 каналу" повідомив депутат Віталій Чугунніков. Народний обранець наголосив: провладна сила не налаштована на діалог, тож вони очікують на різні варіанти подальших подій. У ніч проти суботу до "УДАРу" приєднувався і позафракційний Олесь Доній. У понеділок опозиціонери очікують і представників від "Свободи" та "Батьківщини". Як повідомляє прес-служба парламенту, засідання погоджувальної ради, яке було заплановане на завтра, скасоване. За словами представника Партії регіонів Вадима Колесніченка, депутати-мітингарі порушують чинне законодавство і регламент. Тож провладна більшість на компроміс не піде.

В "УДАРі" виключають можливість невиклат учасникам жовтневої передвборної кампанії

Катерина КЕЛЬБУС, ведуча: В "УДАРі" виключають можливість невиклат учасникам жовтневої передвборної кампанії. Про це ефірі "5 каналу" заявив заступник голови партії Віталій Ковальчук. За його словами, усі питання заборгованостей вирішують у центральному штабі. А акції протесту щодо невиклат є акціями із дискредитації політичної сили.

Віталій КОВАЛЬЧУК, заступник голови партії "УДАР": "Они на самом деле не обращались к нам. Это одна из технологий, исходя из которой пытаются просто сыграть против нас. Все, кто на сегодня поднимают вопрос о том, что партия что-то им должна, мы каждого лично приглашаем в центральный офис и выясняем о какой структуре и о какой задолженности идет речь".

Про жупел повторних виборів "Студія "1+1", ТСН-тиждень

Алла МАЗУР, ведуча: Про жупел повторних виборів. Про них все голосніше заявляють частина пропрезидентської більшості в Раді, і бідкається, скільки грошей знову доведеться кинути на політику. Але на угоду із опозицією про персональне голосування вперто не йде. Провалом закінчилося і цього тижня тестування сенсорної кнопки, її таки можна обманути. Але чи в кнопці справа? І чого насправді \ хочуть більшість і опозиція в Парламенті намагався з'ясувати Сергій Швець

Сергій ШВЕЦЬ, кореспондент: Відлік часу пішов, за 2.5 тижні приблизно 7 березня Президент отримає можливість достроково припинити повноваження нинішньої Верховної Ради. Зараз робота Парламенту заблокована. Владна партія та опозиційні сили не можуть домовитися. "Удар" "Батьківщина" і "Свобода" вимагають щоб депутати голосували винятково персонально і ввели в дію сенсорну кнопку. Однак регіонали і далі стверджують що система не досконала і навіть влаштовують показові експерименти перед телекамерами. Справді, схитрувавши можна проголосувати ще за одну людину.

Олександр ЄФРЕМОВ, голова фракції Партія Регіонів: "Создать рабочую группу, которая перспективе отработала голосование системы Рада-5 я бы ее так назвал. Они защищают кнопку, или они защищают Яценюка который эту кнопку противозаконно сделал?"

Сергій ШВЕЦЬ, кореспондент: Нинішня система обійшлася у три мільйона гривень. Скільки коштуватиме нове - невідомо. Тим паче що і в ній можуть бути не гаразди, і це шлях у нескінченність. Бо жодна технічна система голосування не подолає політичної кризи, в яку втягнута країна. Тотальна недовіра політиків один до одного штовхає Україну на дострокові вибори.

Руслан КОШУЛИНСЬКИЙ, фракція "Свобода": " Вузол який зав'язаний хто хоче його і розв'язати, той не шарпає за мотузки, інакше він його максимально затягує. Сьогодні його затягнули. Який варіант? Ви розумієте. Його потім можна виключно перерубати".

Сергій ШВЕЦЬ, кореспондент: Втім регіонали і самі не відкидають такого розвитку подій.

Володимир ОЛІЙНИК, фракція Партія Регіонів: " Ми за позачергові вибори, це наша позиція, нехай прийдуть інші депутати і нехай не блокують роботу Верховної Ради".

Сергій ШВЕЦЬ, кореспондент: Словом, сторони не здаються. Тим часом у центральній виборчій комісії вказують на ціну питання.

Андрій МАГЕРА, заступник голови ЦВК: "Вартість минулих чергових Парламентських виборів 2012 року складала трошки більше 1 мільярда 00 мільйонів гривень. Як правило дострокові Парламентські вибори потребують трошки менше грошей, строк виборчого процесу є меншим і від так видатків потрібно буде менше. Але я тут не хочу когось обнадійовити що це буде істотна економія коштів".

Сергій ШВЕЦЬ, кореспондент: Експертне середовище схиляється до того, що розпуск Ради навряд чи зіграє на користь якійсь силі. Принаймні сьогодні. Підкреслюють що останнє слово за Віктором Януковичем. Він його ще не сказав, особливо в питанні нової зміни виборчого законодавства. Бо спікери Партії Регіонів заговорили про винятково мажоритарну систему нового Парламенту.

Володимир ФЕСЕНКО, політолог: "Для Президента це не дуже вигідний варіант. Чи буде нова Рада краще нинішньої?: не факт. Можливо навіть гірше буде. Можливо вона буде ще більш опозиційною, такі ризики є".

Сергій ШВЕЦЬ, кореспондент: Абстрактна влада і абстрактна опозиція можуть бути зацікавлені в перевиборах. А більшість конкретних депутатів - ні. Саме так стверджує спікер Парламенту.

Володимир РИБАК, Голова Верховної Ради України: " Ще не один депутат не пройшов до мене і не сказав, Володимир Васильович, а проходять все з усієї фракції. Що ми хочемо йти на повторні вибори. "

Сергій ШВЕЦЬ, кореспондент: Тому будуть шукати вихід. Або через якийсь публічний компроміс, або через таємні домовленості. Взагалі, всі останні заяви можуть виявитися мало серйозними елементами політичної гри

Володимир ФЕСЕНКО, політолог: "Це скоріше інструмент психологічного тиску. Взагалі ми бачимо обидві сторони шантажують одна одну, можливістю проведення дострокових виборів".

Сергій ШВЕЦЬ, кореспондент: Однак є ще один гравець якого як правило беруть до уваги лише в момент виборів - електорат, і він цю гру вже здається прийняв на віру.

Сергій ШВЕЦЬ, кореспондент: Є ще інший варіант розвитку подій. Щоб не допустити дострокових виборів, регіонали можуть спробувати розблокувати Парламент силою, але чи буде це ефективним. В опозиції тепер в рази більше кремезних дядьків у залі засідань. А отже сила на силу а там чия візьме. Втім навіть після такого розблокування домовлятися все одно доведеться .

Бійкою нардепів із "Грифомом" почався цього тижня допит живих свідків у справі убивства Євгена Щербаня

Алла МАЗУР, ведуча: Бійкою нардепів із "Грифомом" почався цього тижня допит живих свідків у справі убивства Євгена Щербаня. Спецназ на вимогу судді буквально виніс соратників Юлії Тимошенко із зали суду. Ті опиралися. У тисячві постраждали жінки депутати, і один із мільціонерів. Із цього приводу уже відкрили кримінальне провадження. Самі ж бізнесмени 90-х як назвали вони себе Ігор Мар'їнков, та Сергій Зайцев розказували як чули від інших осіб що Юлія Тимошенко заплатила за вбивство Щербаня чи то 2 чи то 3 мільйони доларів. І так само з чужих слів що з Павлом Лазаренком у них були близькі стосунки. Нібито ці стосунки визначали наближення з Тимошенко до рішень Прем'єра. Захист підсудної протестує проти свідчень із посиланням на третіх осіб. Однак за новим кримінально-процесуальним кодексом, розповіді "Я чув про це від іншого" суд тепер враховує. Тому під час допиту свідка захист Юлії Тимошенко зробив висновок, убивство Щербаня замовив Петро Кириченко, помічник Павла Лазаренка. Самої Юлії Тимошенко на суді знову не було. Захисники экс-Прем'єра

стверджували, Тимошенко хотіла, але її не привезли. Тюремники відповідають - за письмової згоди до Києва доставлять.

Соратники Тимошенко продовжують боротьбу у Верховній Раді *ICTV, Факти тижня*

Оксана СОКОЛОВА, ведуча: Соратники Тимошенко продовжують боротьбу у Верховній Раді – опозиція не хоче починати роботу нової сесії поки не буде гарантоване персональне голосування кожного депутата. А це, на її думку, можливе лише у разі запровадження сенсорної кнопки. Провладні ж депутати переконують, що кнопка – це панацея. І от цього тижня у сесійній залі пройшли польові випробування. Ось автор проекту Арсеній Яценюк демонструє, як працює система. Однією рукою депутат повинен тримати сенсор, а другою у цей час голосувати «за» чи «проти». А ось працівники апарату Верховної Ради затискають сенсор банальними зубочистками – і успішно голосують за себе, і за свого товариша. Ще один спосіб, як можна обдурити сенсорну кнопку, показує Олександр Єфремов – за допомоги мобільного телефону. Арсеній Яценюк звинувачує опонентів у тому, що вони просто перепрограмували його систему, і в результаті переговори щодо розблокування парламенту знову заходять у глухий кут.

Арсеній ЯЦЕНЮК, народний депутат України, голова ради Об'єднаної опозиції «Батьківщина»: «Цей цирк, який сьогодні влаштували регіонали із системою «Рада»... Ну що, не влаштовує система «Рада»? Значить, голосуємо руками чи бюлетенями, як у західних парламентах. Якщо ми будемо голосувати руками, вони точно пришиють по дві руки кожному депутату. І це в їхньому стилі!».

Олександр ЄФРЕМОВ, лідер фракції Партії регіонів: «Можно, конечно, голосовать руками, ногами, головой об стенку биться или еще что-то предлагать в этом вопросе, но тогда это будет выглядеть так: мы рассматриваем за день порядка 20-ти законопроектов – при хорошем вопросе. Я представляю себе, как счетная комиссия будет 450 депутатов по головам пересчитывать и какая неразбериха будет в зале».

Справа Тимошенко була центральною подією тижня *ТВі, Сьогодні. Підсумки*

Андрій САЙЧУК, ведучий: Справа Тимошенко була центральною подією тижня в сюжетах наших журналістів. Є багато причин, чому черговий процес над экс-прем'єром є настільки важливим. Найпростіше пояснення: цього року Україна може остаточно змарнувати шанс стати частиною Європи і Західної цивілізації. В першу чергу, через політичні репресії в середині країни, символом яких стала Тимошенко. Тобто заручниками цього судового процесу сьогодні є по суті кожен українець. Вже перше засідання цього тижня суду у справі Євгена Щербаня, виявилось гарячим. Суддя Олена Царевич не сподобалося їй поведінка в залі депутатів «Батьківщини» і вона постановила виставити опозиціонерів за двері. Депутати видворяться не хотіли. Опиралися бійцям «Грифону». Так, що довелося кликати на підмогу «Беркут».

Людмила ДЕНИСОВА, народний депутат, ВО «Батьківщина»: «Тобто, не перелічувала список. Кого виштовхували. Там же розумієте, чому ми не виходили із залу. Тому, що там не було прізвищ. Яких народних депутатах треба викинути із цієї зали. Знаєте, у мене є прізвище. Я Денисова. У інших є інші. Ми зареєструвалися, коли сюди прийшли».

Сергій БУРЛАКОВ, речник МВС: «Запевнити, що працівники судової міліції «Грифон» - діяла в межах чинного законодавства, виконуючи рішення суду. З видалення всіх із зали, крім учасників процесу, та представників засобів масової інформації».

Андрій САЙЧУК, ведучий: У справі про вбивство Щербаня, Генпрокуратура цього тижня виклала свій головний козир ключового свідка Ігоря Мар'їнкова. Як з'ясувала наша колега журналіст Тетяна Черновол, в дев'яностих Мар'їнков був помітним в Донецьку бізнесменом. Потім був заарештований за володіння цілим арсеналом зброї, і з тих пір

неодноразово свідчив в резонансних справах. Зокрема, про вбивство Брагіна, Вадима Гетьмана, і того ж Євгена Щербаня. Що правда раніше, про причетність до вбивства останнього, Тимошенко Мар'їнков не згадував. Та й цього разу плутався в показах. Репортаж із зали суду Євгенії Моторевської.

Євгенія МОТОРЕВСЬКА, кореспондент: Спецпризначенці на вулиці. У коридорах та залі. Послухати одного із небагатьох живих свідків у справі Щербаня, пускають лише журналістів. Народні депутати після учорашніх сутичок бідкаються на вулиці. «Беркутівців», що не пускають їх до суду обранці використовують, як трибуну.

Народний депутат: «Ви бачите – стоїть кордон міліції, кордон «Беркуту». І блокує можливість громадянам потрапити на судові засідання».

Євгенія МОТОРЕВСЬКА, кореспондент: Аби присутні розуміли із ким мають справу, виходець із Донецька, Ігор Мар'їнков пояснює: він свідок не пересічний.

Свідок: «У мене було три мерседеса. Не один, как пишут, а три мерседеса. И кавалькада ходила и 8 человек автоматчиков вокруг меня ходило».

Євгенія МОТОРЕВСЬКА, кореспондент: Право першого питання у прокурорів. Свідок підтверджує всі їхні підозри. І те, що Тимошенко була особиста знайома із вбивцею Щербаня. І те, що саме вона сплачувала рахунки за кілерські послуги. Прояснює: про злочин экс-прем'єра чув від вже мертвих бандитів-приятелів.

Ігор МАР'ІНКОВ, свідок: «Я у них спросил, что вы какие-то такие психопадощные ходите? И он сказал, что был заказ от Лазаренко в интересах Тимошенко».

Євгенія МОТОРЕВСЬКА, кореспондент: Коли справа доходить до питань від захисників, Ігор Мар'їнков вже не такий говіркий. Суддя Оксана Царевич свідка всіляко підтримує.

Суддя: «Нехай свідок сформулює відповідь».

Євгенія МОТОРЕВСЬКА, кореспондент: Свідок оперує датами та у деталях описує діалог із членами банди Кушніра. Тієї самої, що організувала вбивство Євгена Щербаня. Аби пересвідчитися у над здібностях Ігоря Мар'їнкова, який так добре пам'ятає події 17 річної давнини, захист питає, як виглядала Тимошенко у той день, коли свідок бачив її в оточенні бандитів.

Ігор Мар'їнков, свідок: «Она в свитере ходила, костюмах».

Адвокат Юлії Тимошенко: «Прошу описати його».

Ігор Мар'їнков, свідок: «Сумка была «Шанель».

Адвокат Юлії Тимошенко: «Я прошу описати костюм».

Ігор Мар'їнков, свідок: «Я когда проходил мимо – там было не «гучи», а «шанель» пахло. Вот это я могу четка вам сказать».

Євгенія МОТОРЕВСЬКА, кореспондент: А вже під кінець допиту так розходився, що і сам починає ставити питання адвокатам.

Адвокат Юлії Тимошенко: Тобто до сильного стану сп'яніння?

Свідок: «Что такое для вас. А для вас сколько вы выпьете, чтобы были пьяным в дупель».

Євгенія МОТОРЕВСЬКА, кореспондент: Після чотирьох годин допиту, захист та прокуратура не можуть поділити на чію ж користь свідчив Мар'їнков. Адвокати говорять – зіграв їм на руку.

Сергій ВЛАСЕНКО, захисник Юлії Тимошенко: «Стосувалося або показів зі слів третіх осіб, які були 10-15 років назад вбиті. Або він придумував якісь речі, які він казав, які він дізнався із преси, або із загального якогось, загальної якоїсь інформації».

Євгенія МОТОРЕВСЬКА, кореспондент: Прокурорі впевнені – свідок надав вагомий докази вини экс-прем'єра.

Олег ПУШКАР, заступника начальника слідчого управління ГПУ: «Если вы заметили, то свидетель давал показания четко, связно и не сбивался. Несмотря, как бы его не пытались это сделать».

Євгенія МОТОРЕВСЬКА, кореспондент: Вже завтра обвинувачення перейде до допиту другого свідка у справі вбивства Євгена Щербаня. Все, що про нього відомо, це людина на прізвище Зайцев. Чи буде на засіданні присутня экс-прем'єр – теж таємниця. Захист Тимошенко переконує: леді Ю вимагає, що її привезли до столиці. Тюремники стверджують: ув'язнена відмовляється від етапування.

Андрій САЙЧУК, ведучий: Наступного дня Тимошенко так і не з'явилася в судовій залі через погане самопочуття. Новий же свідок ГПУ виявився дніпропетровським бізнесменом, родичем найближчого соратника Лазаренка, Петра Кириченка. Його версія навряд чи додала ясності в справі. Тимошенко, за його словами замовила Щербаня, оскільки її до цього підштовхнув Кириченко. Підкинув Тимошенко торт з погрозами. Ніби то від Щербаня. Щоби так зіштовхнути лобами майбутню лідерку опозиції з донецьким бізнес-кланом. Та повірила, і попросила захисту в Лазаренка, який... тут свідок і прокуратура не опускає пікантних деталей, був начебто коханцем Тимошенко в той час. І останній штрих цієї вельми заплутаної історії – сам Кириченко, за словами Зайцева, і оплатив роботу кілерів.

Сергій ЗАЙЦЕВ, свідок у справі Євгена Щербаня: «Она очень испугалась, и побежала рассказывать это господину Лазаренко. Тот испугался. Угрозу воспринял, как реальную. Лазаренко очень испугался, вызвал, его немедленно посадили в самолет, за господином Кириченко. И тот завел к нему напрямую матроса, который пообещал, якобы уладить эти спорные вопросы».

Захисник Юлії Тимошенко: «Тобто Кириченко перерахував мільйон. Особисто Кириченко перерахував особисто. За що?»

Сергій ЗАЙЦЕВ, свідок у справі Євгена Щербаня: «За Щербаня».

Захисник Юлії Тимошенко: «Скажіть будь-ласка, чи не вважаєте ви, що це Кириченко вбив і замовив вбивство Щербаня?».

Огляд українських подій

УТ-1, Підсумки тижня

Андрій СМІЯН, ведучий: Сьогодні поховали останнього загиблого в авіакатастрофі, що сталася цієї середи під Донецьком. Раніше родичі та друзі попрошались ще з чотирма загиблими. 9 постраждалих досі у лікарні.

Кореспондент: Аварія АН-24 сталася в середу ввечері в Донецькому аеропорту. Літак приземлився між злітними смугами та розколовся навпіл. П'ятеро людей загинуло, ще близько 30 отримали поранення. Це був чартерний рейс з Одеси в Донецьк з 52 людьми на борту, 8 з яких – члени екіпажу. Вболівальники летіли на матч "Шахтар"-"Борусія". Серед пасажирів були і представники місцевої влади. Причини аварії наразі з'ясовує спеціально створена комісія. На розшифрування "чорних скриньок" знадобиться ще близько тижня. Серед головних версій трагедії поки що називають несправність літака, помилку екіпажу та погану видимість. Не виключають і можливість теракту.

Сергій МІЛАШЕНКО, команди екіпажу: "Полосу было плохо видно, точнее, ее вообще не было видно. С двигателями все было в порядке".

Олександр ВІЛКУЛ, віце-прем'єр-міністр України: "Будет принято решение правительства о выплате помощи семьям погибших, а также оказана вся необходимая помощь пострадавшим".

Кореспондент: У середу Печерський районний суд Києва розпочав слідчі дії у справі про вбивство народного депутата Євгена Щербаня. Суд заслухав свідків Ігоря Мар'їнкова та Сергія Зайцева. Допит відбувався без присутності Юлії Тимошенко, яку підозрюють у замовленні вбивства Щербаня. Захист экс-прем'єрки вимагав доправити її до суду з лікарні "Укрзалізниця".

У пенітенціарній службі заявили, що Тимошенко не погодилась, щоб її привезли на процес. За неповагу до суду екс-прем'єрку оштрафували на 17 тисяч гривень.

Кореспондент: Цього тижня Україна попросилась з відомим українським дипломатом і політиком Геннадієм Удовенком. Екс-міністр закордонних справ, один із засновників Народного Руху України пішов з життя на 82-му році. Міністерську посаду він обіймав 4 роки поспіль, з 94-го по 98-й. Саме на ці роки припало і ядерне роззброєння, і підписання договору між Росією та Україною про Чорноморський флот. Після смерті Чорновола Геннадій Удовенко очолював Народний Рух України. Тричі обирався народним депутатом. Останнім часом повернувся до дипломатичної діяльності і працював в колегії МЗС.

Кореспондент: Цей тиждень ознаменувався ротаціями керівництва у телепросторі. Гендиректор НТКУ Єгор Бенкендорф відтепер очолюватиме телеканал "Інтер". До приходу на НТКУ у 2010-му Єгор Бенкендорф був виконавчим продюсером телеканалу "Інтер".

Кореспондент: Автомобільній федерації України 20 років. На думку експертів, за останній рік вона вивели автоспорт на якісно новий рівень. Зокрема у 2012-му Україна вперше стала учасником одним з найпрестижніших автозмагань "Феррарі Челендж", де посіла четверте місце. Активно також почали розвивати такі види спорту, як картинг і дрифт. Сьогодні під час урочистої церемонії у національному палаці "Україна" спеціальні відзнаки отримали 280 найкращих автогонщиків країни. Серед них і наймолодший спортсмен – 9-річний картингіст Денис Філін. Цей рік у федерації оголосили роком соціальних проєктів. Спортсмени планують об'єднати зусилля з ДАІ, автошколами та освітніми закладами задля підвищення рівня культури водіїв.

Віктор ЯНУКОВИЧ, перший віце-президент Автомобільної федерації України: "Я хочу, чтобы Автомобильная федерация Украины стала на защиту обычных автомобилистов, смогла быть достаточно авторитетной организацией, чтобы формировать в том числе и поправки в правила дорожного движения, и вообще развивать культуру вождения наших водителей".

Максим МІЛЛЕР, директор комітету по дрифтингу Автомобільної федерації України: "К сожалению, в нашей стране автоспорт еще пока не настолько развит, как нам бы хотелось. Поэтому мы здесь и собрались. И для того, чтобы сделать правильную реструктуризацию, нужно собрать вокруг себя правильных людей. Они есть, но их нужно найти".

Кореспондент: Концерт з нагоди 20-річчя автомобільної федерації України глядачі "Першого національного" зможуть побачити в ефірі 2 березня.

Небывалое прежде решение

ТРК Украина, События недели

Андрей ДАНИЛЕВИЧ, ведущий: Небывалое прежде решение. Высший административный суд вмешался в политику. И лишил полномочий двух народных депутатов. Александра Домбровского, и Павла Балого. Вот ирония судьбы! Оба стали парламентариями по решению судов. Законность победы Балого в его округе, еще в ноябре подтвердил Закарпатский окружной административный суд. А победу Домбровского, вообще Высший административный – теперь он же принял противоположное решение, которое может изменить расклад политических сил в Верховной Раде. И положит начало опасным процессам. Ведь, по сути, суды после выборов должны были раз и навсегда подтвердить законность избрания депутатов. А если спустя три месяца те же судьи отменяют свое решение, возникает вопрос: можно ли верить такому суду? И нет ли его в вердиктах политических мотивов? Лишенные судом своих полномочий депутаты, от любых встреч с прессой категорически отказываются. Зато их возможное изгнание из Рады всю обсуждают коллеги парламентарии. А вдруг и с ними такое случится. Сергей Кудимов выяснил, может ли суд распустить Верховную Раду.

Сергей КУДИМОВ, корреспондент: Раз в пять лет украинцы строят новую парламентскую пирамиду, согласно проекту она состоит из 450 элементов. Нынешней конструкции нет еще и полугодя, а Высший административный суд Украины уже забраковал часть ее фрагментов. И постановил заменить их. Уже взялось цементом. Не рассыплется ли вся

пирамида? Стоять! Рада Седьмого созыва и до решения суда была дырявой. Из-за того, что в пяти мажоритарных округах так и не смогли назвать победителей, парламент начал работать в неполном составе. Только 445 депутатов. И вот гром среди ясного неба. Двое народных избранников оказываются не избранники, а самозванцы. – Цитата из постановления Высшего админсуда Украины.

Высший административный суд Украины, сайт: «Установленные факты ставят под сомнение подлинность и достоверность избирательной документации. А порча избирательных бюллетеней для голосования в одномандатных избирательных округах № 11 и 71 – делают невозможным установление реального волеизъявления выборов и результатов выборов народных депутатов Украины 28 октября 2012 года».

Сергей КУДИМОВ, корреспондент: А вот и отбракованные по суду депутаты. Павел Балоба – младший брат бывшего главы секретариата Президента, и дважды министра МЧС, Виктора Балоби. Александр Домбровский – в парламентских кулуарах его считают протеже бывшего секретаря СНБО, экс-министра экономики Петра Порошенко. Три месяца они заседали в парламенте. Получали зарплату, голосовали и пользовались депутатской неприкосновенностью. А оказалось – не должны были.

Владимир ОЛИЙНИК, народный депутат Украины, фракция Партии регионов: «По цим двом округам суспільство бачило, які там непрості події відбувалися».

Сергей КУДИМОВ, корреспондент: В Конституции Украины черным по белому написано, когда депутатам можно досрочно лишиться полномочий. Заявление по собственному желанию, вступившее в силу обвинительный приговор, признание судом избранником недееспособным или пропавшим без вести, лишился гражданства, или выехал из Украины на ПМЖ. Пункт последний – умер. Точка. Оказывается, что нет. Впервые в истории Украины суд нашел еще один способ, как отобрать у депутата его мандат.

Юрий МОКРЫЙ, юрист: «Вони установлювали, що вибори є дійсними, потім припиняли повноваження. Вони сказали з початку, що вибори були не дійсними. А потім сказали, що оскільки вони є не дійсними, значить як наслідок – немає статусу, немає повноважень».

Сергей КУДИМОВ, корреспондент: Оппозиция тут же возмутилась. Это получается, что теперь задним числом можно уволить половину Рады? Не по Конституции, а по решению суда?

Сергей СОБОЛЕВ, народный депутат Украины, фракция «Батьківщина»: «Найгірше – це фактично ще один спосіб тиску на депутатів. Якщо раніше це можна було робити через відкриття кримінальних справ. Якщо раніше це можна було робити через тиск, наприклад податковий. То тепер ще один знайшли спосіб».

Сергей КУДИМОВ, корреспондент: Суд дал – суд взял. Юридический парадокс. В конце прошлого года Высший административный суд подтвердил полномочия Александра Домбровского, которого сейчас их же – лишает.

Михаил ОХЕНДОВСКИЙ, член Центральной избирательной комиссии: «14 ноября 2012 года, Высший административный суд Украины признал, что нет оснований считать, что Центральной избирательной комиссии были допущены какие-то нарушения при установлении результатов голосованию по этому округу».

Сергей КУДИМОВ, корреспондент: Два мажоритарщика: Балоба-младший и Домбровский, во время предвыборной компании, дистанцировались, как от партии власти, так и от оппозиции. Уже после избраний Павел Балоба все-таки вступил во фракцию Партии регионов. Но вскоре вышел из нее. Нефракционный Александр Домбровский тоже вел свою игру. То он голосует за спикера Рыбака, и премьера Азарова. То прогуливает заседание, когда нужно срочно уволить с поста председателя Нацбанка, Сергея Арбузова.

Вадим КАРАСЕВ, политолог: «По сути – наказание за строптивость. За то, что указанные депутаты не присоединились к Партии регионов. Голосовали не в унисон с Партией регионов».

Сергей КУДИМОВ, корреспондент: Операция «укрошение строптивых не их рук дело» - заявляют в Партии регионов. Да и вообще, какая операция. Суд у нас независимый, и не

предвзятий. Чтобы выбраться из юридического тупика, регионалы с подачи спикера Рыбака, обратились в Конституционный суд. А пока суд, да дело – пусть Балого с Домбровским поработают. Тем более, что Рада все-равно заблокирована.

Владимир РЫБАК, Председатель Верховной Рады Украины: «Я не збираюся забирати у нього посвідчення, чи ставите, якісь заслони пускати у Верховну Раду».

Сергей КУДИМОВ, корреспондент: Не известно, когда и каким будет решение Конституционного суда. Да и не факт, что досрочные выборы вообще состояться. Для этого нужно внести изменения в Закон. То есть, сами депутаты должны принять решение, что в будущем каждого из них можно досрочно отправить на пенсию. Или в тюрьму. А это вряд-ли входит в планы обладателей неприкосновенности.

Вадим Колесніченко: «Мені взагалі нецікаво, хто буде в другому турі виборів Президента»

Радіо Свобода, Суботнє інтерв'ю

Депутату-регіоналу Вадиму Колесніченку не подобається твердження, що у значній мірі саме завдяки його зусиллям у парламенті з'явилася фракція партії «Свобода». Відповіді на запитання – чи розігруватиметься мовне питання напередодні президентських виборів з метою вивести в другий тур Януковича і Тягнибока? – він наполегливо уникає, а натомість переводить розмову на європейські мовні норми.

– Ви працюєте у парламентському комітеті з питань правосуддя, очолюєте підкомітет з питань звільнення суддів. Вищий адміністративний суд ухвалив рішення про те, щоб визнати недійсними вибори в двох округах, і депутатів Павла Балого і Олександра Домбровського фактично позбавити депутатських повноважень. Це рішення викликало дуже неоднозначну реакцію, і серед депутатів виникла ідея звільнити суддів Вищого адміністративного суду за порушення присяги. Як Вам така ініціатива?

– Я вже третє скликання займаюся питаннями звільнення суддів, то можу сказати, що до судової реформи нам вдалося за порушення присяги звільнити десь близько семи суддів і три, здається, з них потім відновилися через рішення судів. Після судової реформи було звільнено близько 400 суддів, які порушили присягу. Але під час судової реформи ми ж внесли зміни і до регламенту роботи комітету з питань правосуддя. І сьогодні від питання звільнення чи призначення суддів комітет і парламент дистанційовані, відповідно до вимог Європарламенту і спеціальних комісій. Тому ми виконуємо тут ритуальну послугу. Просто вносимо документ чи виносимо.

– Все-таки Ви руку на цьому набили, можна сказати. Як Вам така ініціатива опозиціонерів?

– Складне рішення, яке ухвалив Вищий адміністративний суд, треба ще аналізувати. Тут перетин конституційного права, виборчого права, загального права. Для мене це було дуже таким неочікуваним рішенням, тому треба проаналізувати, безумовно, матеріали справи – це одне.

А друге – ми можемо вносити які-завгодно подання, але парламент не має сьогодні такого права і не має такої процедури, щоб ми могли звільнити суддю за своїм бажанням, за своїм політичним уподобаннями. Це питання Вищої ради юстиції та Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії. Але на сьогодні я не бачу підстав.

– Але багато хто каже, що рішення суперечить Конституції. Як вважаєте – рішення політичне чи юридичне?

– Я ж кажу, ще треба проаналізувати саме рішення, воно дуже складне. І для мене, наприклад, воно було неочікуване. Треба дивитися щодо прецеденту в цьому питанні. Але оце і є політичні переслідування – комусь не сподобалося рішення суду, давайте, ми суддю звільнимо. В суддів є спеціальні органи, які в переважній більшості складаються з суддівського апарату.

– Так, власне, депутати і звернулися до цих органів. Сказали: зверніть увагу, що відбувається.

– Будь-ласка! Я регулярно по дві чи три скарги щодня відправляю цим органам, тому що люди звертаються, вважаючи, що судді порушили їхні права. Щодо суддівської влади в нас безумовно є дуже велика кількість проблем, але я можу сказати, що останнім часом кількість скарг вже зменшилася. Тому що суддівська влада почала трохи виправлятися. На жаль, не скрізь, на жаль, не так, як цього хотілося б, але ми бачимо, що зрушення почалися – тільки за два роки 400 суддів було звільнено чи за 5 років всього 10 суддів звільнили за порушення присяги.

– А як Вам ситуація з суддею Верховного суду Олександром Волковим? Європейський суд з прав людини визнав, що його незаконно звільнили з посади судді. До цього причетний парламент, до цього причетний комітет, в якому Ви працюєте. Як Ви вважаєте, які висновки треба зробити? Може, треба щодо голови комітету зробити висновки?

– Там ще є питання – апелювання до великого журі. Можна ще оскаржити це рішення і держава, мені здається, це право використовує – це одне. А друге – рішення ж приймаються колегіально Верховною Радою.

– Але хтось же ініціював?

– А це не має значення. Я ініціював дуже велику кількість суддів щодо звільнення. Їх звільняли, а після цього рішеннями судів, частково, їх відновлювали на роботі. То що, тепер я маю нести відповідальність? Я оцінюю ті документи, які є. Я пропоную Верховній Раді. Вона погоджується з тими аргументами, вона ухвалює рішення. Це нормальна практика.

– Парламентській більшості і опозиції не вдалося домовитися про розблокування парламенту. На Вашу думку, чим закінчиться блокування? І яке Ваше ставлення до вимоги, щоб депутати голосували особисто? До речі, Вас підловили кілька разів, що Ви за когось голосуєте.

– Жодного разу мене ніхто не підловив – це перше. Друге – а ніхто й не намагався до чогось домовитися. Третє – це не є парламентська криза, це криза меншості. Чому? Тому що на сьогодні представники меншості, які блокують роботу державної установи, порушують кримінальне законодавство. Це є захоплення державної установи, недопущення державного службовця до робочого місця і виконання покладених на нього обов'язків, тому тут є кримінальний злочин, склад злочину по двох статтях.

Відповідно до Закону України «Про регламент», блокувати трибуну і заважати працювати депутатам заборонено. Тому від людей, які цинічно порушують чинне законодавство як кримінальне, так і власний регламент, дуже важко слухати про якісь її високі матерії. Щоб голосувати чи не голосувати – для цього треба, щоб парламент працював. А ми не можемо розглядати ті пропозиції – а там п'ять законів і дві постанови, – не розпочавши роботу. Тому що спочатку проект закону реєструється, потім, відповідно до регламенту, дається 30 днів для опрацювання в комітетах, потім обговорення в парламенті й ухвалення рішення. А сьогодні, коли примушують Голову Верховної Ради підписати якийсь розпорядження...

– Власне, тут не потрібне голосування – опозиція каже, що достатньо рішення одного спікера.

– Доповідаю: не має повноважень у спікера парламенту писати якісь розпорядження щодо чогось. Тут інша справа криється. Тут приховується намагання пана Яценюка...

– Взагалі-то УДАР більше блокує, якщо Ви помітили.

– Та це – молоді хлопці, спортивна партія, які втрапили в халепу, прийшли в парламент, не розуміючи, що вони мають робити.

– То як виходити з ситуації з блокуванням парламенту?

– А ніяк! Як залізли, так і злізуть. Ми не збираємося давати можливість представникам меншості, які порушують кримінальне законодавство і регламент, щоб вони зберегли своє обличчя. Як туди залізали, так хай і злізають. Тому що порушуючи закон і регламент, вимагати від нас чогось неможливо.

- *Йти на поступки в питанні персонального голосування у вас немає наміру?*
- Ви не підмінюйте, як і вони, поняття. Я ще раз кажу: ми голосуємо персонально.
- *Ви бачите, які є заголовки: «Шуфрич і Колесніченко голосують за двох, прикриваючись газетами».*
- А далі почитайте.
- *А далі написано, що Нестор Шуфрич і Вадим Колесніченко накрили сусідні з ними осередки для голосування газетами...*
- І це що, підтверджує, що я десь голосував за іншу колегу?
- *Ось далі йде: Шуфрич і Колесніченко голосують за своїх сусідів, прикриваючись газетами.*

– Ви знаєте, в інтернеті про мене дуже багато написано. Я з цього приводу навіть проголосив намагання виділити 10 тисяч гривень тому, хто підтвердить ту дурню, яку розповсюджують в інтернеті... Те, що зливається в інтернет, на жаль, не завжди є правдою. Я все ж хочу повернутися. Бачите, і Ви в своєму питанні підмінюєте поняття. Наприклад, можна перевірити по особистих підписах, що весь цей тиждень фракція Партії регіонів та депутати від більшості, приблизно десь 240 осіб, були присутні, але нам не дають голосувати. Виникає питання – чому? Тому що не в цьому питанні. Питання – сховати Яценюка від кримінальної відповідальності за нецільове використання бюджетних коштів у 2008 році – тут собака зарита, а не в тому, що хтось намагається когось до чогось примушувати.

– *«Форбс Україна» написав про те, що була розділена фракція Партії регіонів на групи на чолі з керівниками і через це виникли серйозні непорозуміння у фракції. Хто керівник Вашої групи і як у Вас з ним?*

– Якщо охочий подивиться регламент Верховної Ради, він прочитає, що фракція, в якій більше, ніж 30 осіб, в неї вводяться офіційно заступники. В нас 6 чи 7 груп, здається, зараз не пригадаю. В нас 7 заступників голови фракції. Чому? Тому що, уявіть собі, а яким чином зібрати 200 осіб, щоб опрацьовувати законопроекти, які є? Ця робота була в нас і в минулому скликанні. І я був заступником голови фракції, відповідав за законодавчу роботу і ми збиралися, представники груп, на засідання ради фракції в понеділок, ми погоджували парламентський порядок денний, що ми голосуємо, що ми не голосуємо. І після нашого рішення Чечетов тоді піднімав руку, щоб нагадати, що від імені груп кожен представник вже висловив свою точку зору. І сьогодні точно така ж справа. Я в групі Тігіпка. Він заступник голови фракції, представник нашої групи депутатів – близько 40 осіб. Ми маємо свій експертний центр. Нам краще зібратися 30 осіб чи 200 осіб, щоб обговорити всі законопроекти порядку денного, висловити свою думку? Потім на раді фракції обговорюють представники кожної групи і знаходять спільну точку зору. Якщо не знаходять, повертаємося ще раз до обговорення, знаходимо ті чи інші аргументи. Представники Кабінету Міністрів, доповідаючи, якщо не можуть змінити точку зору, цей законопроект просто знімається з порядку денного. Все! Тому ті, хто не розуміються в парламентській роботі і пишуть отакі дурниці.

– *До речі, Ви кажете, що не збираєтесь, якимось чином допомагати опозиції розблокувати парламент. Але перший заступник голови фракції Михайло Чечетов сказав: якщо це триватиме, то ми розблокуємо парламент, щоб ухвалити зміни до закону про вибори і йти на вибори по мажоритарці. Наскільки це реальна перспектива?*

– Розблокування – це ж не є проблема. У нас достатньо сил і можливості в одну-дві хвилини зробити зачистку і працювати. Але навіщо нам це робити? Ми пропонуємо працювати в межах регламенту. Тому представники меншості роблять посміховиськом наш парламент не тільки для країни, а й світової спільноти. Ми цього не хочемо, тому що ми розуміємо, що ми – праві. І найголовніше, ми ж оцінюємо ситуацію в Україні – люди не задоволені тим, що парламент не працює...

– *Люди взагалі парламентом не задоволені. Якось вони обирають парламент, якому стабільно не довіряють, якщо подивитися на соціологію...*

– Але при цьому вони ситуацію теж оцінюють. Вони не можуть зрозуміти: заради чого блокується робота парламенту? Ну немає мети, яка б могла об'єднати. Чому люди мали б підтримати тих, хто цей парламент блокує, до речі, порушуючи кримінальне законодавство?

– Ви – депутат відомий, зокрема, тим, що дуже часто педалюєте мовну тему в парламенті – тему російської мови.

– Ні. Захисту прав людини на використання рідної мови – так буде вірно.

– Мовне питання в попередньому парламенті часто порушувалося, причому ближче до виборів – частіше.

– Не можу з Вами погодитися. Проект, який ми готували, був до моменту голосування за півтора року підготовлений і пройшов експертизу в європейських інституціях.

– Але розгляд його, ухвалення, всі ці бійки відбулися вже, коли парламентська кампанія була на старті.

– Тому що профільний комітет Яворівського блокував внесення в порядок денний. І я вже кілька разів наводив приклад: упродовж півроку, в нас є така домовленість і регламентна норма, якщо на погоджувальній раді фракції не знаходять спільної думки, то в порядок денний цей проект не вноситься. І проект закону «Про засади державної мовної політики» в травні, коли вносили – я був присутній на цьому засіданні – жоден з представників так званих опозиційних партій не виступив проти того, щоб цей законопроект був внесений у порядок денний. І тільки після цього його внесли в залу і проголосували. Тому тут не до нас взагалі питання.

– Тобто, Ви вважаєте, що те, що це під вибори виникло – це збіг обставин?

– Це – до представників опозиції. Чому вони півроку блокували, а потім дозволили внести в порядок денний?

– Ви, очевидно, чули, що Президент казав про те, що в закон про засади державної мовної політики треба внести якісь зміни?

– Так.

– І взагалі, не лише він – охочих багато це зробити. На Вашу думку, наскільки часто мовна тема буде обговорюватися в парламенті?

– Справа в тому, що я і пан Ківалов зверталися ще в серпні місяці до Президента з тим, що закон треба доопрацювати. Тому що нам же не дали можливості в другому читанні внести ті поправки, які були з нами узгоджені з ОБСЄ, Радою Європи і Венеціанською комісією. І ми їх зараз внесли, вони знов зареєстровані – це перше. По-друге, Президент головну думку висловив: що ми маємо закон про мовну політику ухвалювати таким чином і погоджувати його, щоб різні мовні спільноти інтегрувалися в українське суспільство, а не асимілювалися. Це різні речі. І це дуже вірно і дуже правильно. Це відповідає європейським намаганням і європейському виміру. Люди мають інтегруватися, тобто зберігаючи ідентичність, вони мають собою представляти одну спільну націю – український народ.

– Як Ви дивитеся на таку перспективу, що активізація дискусій довкола мови буде посилюватися ближче до президентських виборів, і це буде спрямоване не на те, щоб хтось кудись інтегрувався, а навпаки, щоб поляризувати суспільство? Вам не здається, що закон призвів до поляризації суспільства, а не до того, що хтось з кимось вдало інтегрувався?

– Я з Вами не можу погодитися. Ви можете передивитися той же інтернет, до якого Ви постійно звертаєтеся: в серпні казали, що держава буде розвалена, країна зупиниться, будуть масові заворушення. Вже півроку працює закон – в нас що, в бюджеті надмірні видатки пішли, в нас що, якісь заворушення? Так, в мене є вже два звернення до Генпрокуратури щодо бездіяльності Кабінету Міністрів, який не виконує норми законодавства і не привів у відповідність близько півтори тисячі відповідних норм.

– Я думаю, велика заслуга Вадима Колесніченка в тому, що така велика є фракція партії «Свобода» в парламенті. Бо Ви так педалювали цю тему, що у багатьох це викликало таке велике несприйняття, що вони голосували і обрали ваших антагоністів.

– Дуже небезпечно таким чином казати. Ви таким чином підкреслюєте, що в нас дуже велика кількість людей, які є антисемітами, які є ксенофобами, які є не толерантними, які усвідомлюють пріоритет однієї нації над іншою. Це дуже небезпечні речі.

– Представники партії «Свобода» заперечують подібні закиди – про це краще Вам з ними дискутувати. Я просто проєктую ситуацію на 2015 рік. Чи не розігрується сценарій, коли знову буде мовна тема педалюватися, знову поглиблюватиметься антагонізм, і все робиться для того, щоб в другий тур Віктор Янукович вийшов із Олегом Тягнибоком? На мовному протистоянні – як у Кучми був вихід з комуністами в другий тур – Януковичу буде зручно вийти в другий тур із Тягнибоком.

– Мені взагалі дуже цікаво чути про це. Чому? Тому що постійно так звані українофіли розповідають, що мовна тема взагалі нікому нецікава, вона нікому не потрібна і не треба її педалювати, тому що все дуже добре. Але, подивіться кількість законопроєктів щодо мовної політики, які внесені представниками меншості – їх там близько десяти. Це що означає? Що вони казали неправду? Тобто мовне питання, дійсно, дуже важливе? Якщо так, визнаємо, що 20 років в країні нічого не відбувалося з точки зору захисту прав людини. Для мене не є визначальним чинником точка зору когось зі «Свободи» чи з БЮТу, чи з УДАРу. Для мене є визначальним чинником періодична доповідь Комітету міністрів Ради Європи, яка оцінює мовну ситуацію в Україні. Я вже кілька разів у вашій студії про це казав.

– Так, але про 2015 рік – це не казали. Чи не розігрується сценарій аналогічний тому, коли Кучма з Симоненком вийшов у тур?

– Тоді Кабінет міністрів Ради Європи цю ситуацію і розіграє на користь пана Януковича. Тобто, Європа визнає євроінтеграційні спрямування пана Януковича і його уряду.

– Тобто, вихід Януковича з Тягнибоком в другий тур – це сценарій Європи, а не Партії регіонів?

– Якщо Ви так зрозуміли, то, мабуть, я з Вами буду погоджуватися. Тому що питання мовного закону стало можливим виключно в зв'язку з тим, що Комітет міністрів Ради Європи визнав, що Україна порушує права людини у використанні рідної мови. І щодо законопроєкту, про який йдеться, він отримав підтримку Венеціанської комісії.

– Ви все-таки наполегливо не хочете говорити про Тягнибока та Януковича в другому турі.

– Мені взагалі нецікаво, хто буде в другому турі. Ви мені ставите питання: мовний закон є підґрунтям...

– Для розпалювання антагонізму – щоб зі зручним опонентом вийти в другий тур!

– А я Вам нагадую, що мого авторитету б не вистачило, щоб примусити пана Януковича підписати...

– Я не кажу, що це – лише Ваша ініціатива.

– Якщо б не було європейської спільноти, яка б підтримала цей проєкт закону, то Янукович ніколи б не підписав цього закону. Тоді, якщо це таким чином Європа ставиться до мовного питання, то Європа підтримує те, що «Свобода» і Віктор Янукович вийде в другий тур голосування на президентських перегонах.

Володимир Дудка: "Рішення щодо стандартів, яким мають відповідати іноземні ліки при ліцензуванні ще не ухвалене."

Українське радіо, Порядок денний

Володимир Дудка – народний депутат України від фракції ПР, голова підкомітету з питань законодавчого забезпечення запровадження обов'язкового медичного страхування, голова ВГО «Український фонд здоров'я»:

"Рішення щодо стандартів, яким мають відповідати іноземні ліки при ліцензуванні ще не ухвалене. Саме тому виникло побоювання, що з 1 березня імпорт ліків припиниться. Уряд

адекватно реагує на цей потенційний ризик і тому з 1 березня ліцензійні умови будуть запроваджені у спрощеному вигляді."